ስቶዳርት

ስእላዊ መዝገበ ቃላት

THE STODDART

VISUAL DICTIONARY

ደራሲ ዠን - ክሎድ ኮርቤይ

Author Jean - Claude Corbeil

አሳታሚ *የትምህርት መሳሪያዎች ማምረቻና ማከፋፈያ ድርጅት*

Publisher *Educational Materials Production and Distribution Agency*

EMPDA

© መብቱ በሀግ የተጠበቀ ነው።

The credits that appear on each illustrating plate are hereby made a part of this copyright page.

copyright 1986 by **ÉDITIONS QUÉBEC/AMÉRIQUE INC.**

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

Published in 1986 by
Stoddart Publishing Co. Limited
34 Lesmill Road
Toronto, Canada
M3B 2T6

Published in French by
Éditions Québec/Amérique Inc.

Published in the United States by
Facts on File

መጀመሪያ በ1984 በአማርኛ ተተርጉሞ ታተመ።

Amharic-English Visual Dictionary published
in Ethiopia in 1991 by
**Educational Materials Production
and Distribution Agency
Ministry of Education**

Canadian Cataloguing in Publication Data

Corbeil, Jean-Claude, 1932-
The Stoddart visual dictionary

ISBN 0-7737-2093-6

1. Picture dictionaries, English. I. Title.

PE1629.C67 1986 423' 1 C86-093771-2

Printed and Bound in Canada

EDITORIAL STAFF

Jacques Fortin
publisher

Jean-Claude Corbeil
editor-in-chief

Ariane Archambault
assistant editor

ASSOCIATE RESEARCH EDITORS
Edith Girard
René Saint-Pierre
Christiane Vachon
Marielle Hébert
Ann Céro

GRAPHICS STAFF
Sylvie Lévesque
Francine Giroux
Emmanuelle Rousseau

COPY EDITORS
Jean-Pierre Fournier
Philip Stratford
Michel Veyron
Diane Martin
Ann Céro
Guy Connolly
Joseph Reilly
Ruby Bercik
G.P. Jordan
Ann Jordan

የትርጉምና የህትመት አስተባባሪ ቡድን

Translation and Publishing Coordinating Team:

Kebbede Friesenbet Project Director ከበደ ፍሬሰንበት ፕ·ድ·
Tesfaye Dubale ተስፋዬ ዱባለ
Gebeyehu Dagnaw ገበየሁ ዳኛው
Demissu Gemeda (Dr) ደምሱ ገመዳ(ዶ/ር)
Ermias Dagne (Dr) ኤርሚያስ ዳኘ (ዶ/ር)
Assefa Gebremariam Tesema አሰፋ ገብረማርያም ተሰማ
Teklu Minas ተክሉ ሚናስ
Atnafu Wassie አጥናፉ ዋሴ
Leuleselassie Temamo Project Coordinator ልኡለስላሴ ቴማሞ
Bahiriyeselassie Abere ባህርየስላሴ አበረ

የቴክኒክ ገምጋሚ ቡድን

Team of Technical Evaluators

Amsalu Aklilu (Dr) አምሳሉ አክሊሉ ዶ/ር)
Demissie Manahlot (Dr) ደምሴ ማናህሎት (ዶ/ር)

ተርጓሚዎች

Team of Translators

Astronomy ስነፈለክ
Kedir Ibrahim ከድር ኢብራሂም
Berhanu Habtemariam ብርሃኑ ሃብተማርያም
Amsalu Aklilu (Dr) አምሳሉ አክሊሉ (ዶ/ር)

Geography ጂኦግራፊ(ያ)
Bekure Woldesemayat (Dr) በኩረ ወልደሰማያት (ዶ/ር)
Belachew Bekele በላቸው በቀለ
Zerihun Asfaw ዘሪሁን አስፋው

Vegetable Kingdom ስፍነ ተክል
Zemede Asfaw (Dr) ዘመዴ አስፋው (ዶ/ር)
Fikiredingil Beyene ፍቅረድንግል በዩነ
Zebenegus Wuhib ዘበንጉስ ውሂብ

Animal Kingdom ስፍነ እንስሳት
Fisseha Hailemeskel (Dr) ፍስሃ ሃይለመስቀል (ዶ/ር)
Tesfaye Shewaye ተስፋዬ ሸዋዬ
Kifle Dagne ክፍሌ ዳኜ

Human Being ሰው
Fisseha Hailemeskel (Dr) ፍስሃ ሃይለመስቀል (ዶ/ር)
Tesfaye Shewaye ተስፋዬ ሸዋዬ
Kifle Dagne ክፍሌ ዳኜ

Food ምግብ
Negat Teklehaymanot ንጋት ተክለሃይማኖት
Tewabech Eshete ተዋበች እሸቴ
Demissie Manahlot (Dr) ደምሴ ማናህሎት (ዶ/ር)

Farm እርሻ
Terefe Bekele ተረፈ በቀለ
Getahun Tadesse ጌታሁን ታደሰ
Fekade Azeze (Dr) ፈቃደ አዘዘ (ዶ/ር)

Architecture ስነሀንፃ
Tariku Belay (Dr) ታሪኩ በላይ (ዶ/ር)
Yilma Kebede ይልማ ከበደ
Woldu Habtemickael ወልዱ ሃብተሚካኤል

House ቤት
Tariku Belay (Dr) ታሪኩ በላይ (ዶ/ር)
Yilma Kebede ይልማ ከበደ
Woldu Habtemickael ወልዱ ሃብተሚካኤል

House Furniture የቤት ቁሳቁስ
Negat Teklehaymanot ንጋት ተክለሃይማኖት
Tewabech Eshete ተዋበች እሸቴ
Demissie Manahlot (Dr) ደምሴ ማናህሎት (ዶ/ር)

Gardening አትክልት ስራ
Terefe Bekele ተረፈ በቀለ
Getahun Tadesse ጌታሁን ታደሰ
Fekade Azeze (Dr) ፈቃደ አዘዘ (ዶ/ር)

Do-It Yourself ራስህ ስራው
Beyene Bekele በየነ በቀለ
Tekeste Yemaneab ተከስተ የማነአብ
Tezera Allene ተዘራ አለነ

Clothing ልብስ
Negat Teklehaymanot ንጋት ተክለሃይማኖት
Tewabech Eshete ተዋበች እሸቴ
Demissie Manahlot (Dr) ደምሴ ማናህሎት (ዶ/ር)

Personal Adornment የግል ማጌጫ
Negat Teklehaymanot ንጋት ተክለሃይማኖት
Tewabech Eshete ተዋበች እሸቴ
Demissie Manahlot (Dr) ደምሴ ማናህሎት (ዶ/ር)

Personal Articles የግል እቃዎች
Negat Teklehaymanot ንጋት ተክለሃይማኖት
Tewabech Eshete ተዋበች እሸቴ
Demissie Manahlot (Dr) ደምሴ ማናህሎት (ዶ/ር)

Communication መገናኛ
Abebe Berhanu አበበ ብርሃኑ
Takele Tadesse ታከለ ታደሰ
Deneke Mekuria ደነቀ መኩሪያ

Transportation ትራንስፖርት
Getachew Bezuneh ጌታቸው ብዙነህ
Yigzaw Ferede ይግዛው ፈረደ

Solomon Mesfin ሰለሞን መስፍን

Office Supplies and Equipment ***የቢሮ እቃዎችና መሳሪያዎች***

Abebe Berhanu አበበ ብርሃኑ
Takele Tadesse ታከለ ታደሰ
Deneke Mekuria ደነቀ መኩሪያ

Music ሙዚቃ

Tekleyohannis Zike ተክለዮሃንስ ዝቄ
Wube Kasaye ውቤ ካሳዬ
Esayas Aleme (Dr) ኢሳያስ አለሜ (ዶ/ር)

Creative Leisure Activities የትርፍ ጊዜ ማሳለፊያዎች

Negat Teklehaymanot ንጋት ተክለሃይማኖት
Tewabech Eshete ተዋበች እሸቴ
Demissie Manahlot (Dr) ደምሴ ማናህሎት (ዶ/ር)
Beyene Bekele በዬነ በቀለ
Tezera Allene ተዘራ አለነ

Sports ስፖርት

Meseret Tesfaye መሰረት ተስፋዬ
Zegeye Tesfaye ዘገዬ ተስፋዬ
Mulu Workneh ሙሉ ወርቅነህ

Measuring Devices መለኪያ መሳሪያዎች

Kedir Ibrahim ከድር ኢብራሂም
Berhanu Habtemariam ብርሃኑ ሃብተማርያም
Amsalu Aklilu (Dr) አምሳሉ አክሊሉ (ዶ/ር)

Optical Instruments በሊራዊ መሳሪያዎች

Kedir Ibrahim ከድር ኢብራሂም
Berhanu Habtemariam ብርሃኑ ሃብተማርያም
Amsalu Aklilu (Dr) አምሳሉ አክሊሉ (ዶ/ር)

Health ጤና

Mamo kebede Shenkut ማሞ ከበደ ሸንቁጥ

Energy ጉልበት

Kedir Ibrahim ከድር ኢብራሂም
Berhanu Habtemariam ብርሃኑ ሃብተማርያም
Amsalu Aklilu (Dr) አምሳሉ አክሊሉ (ዶ/ር)

Heavy Machinery ከባድ መሳሪያ

Terefe Bekele ተረፈ በቀለ
Getahun Tadesse ጌታሁን ታደሰ
Fekade Azeze (Dr) ፈቃደ አዘዘ (ዶ/ር)

Weapons የጦር መሳሪያዎች

Tamene Tadesse ታመነ ታደሰ
Debebe Hailegiorgis ደበበ ሃይለጊዮርጊስ

Symbols ተምሳሌት

Tizazu Asare ትእዛዙ አሳረ
Alemayehu Abebe አለማየሁ አበበ
Seyoum Wolde ስዩም ወልዴ

Cultural Illustration ባህላዊ ስእል
Tewodros Fikru ቴዎድሮስ ፍቅሩ

Paste-up ፔስት አፕ
Abayneh Dinku አባይነህ ድንቁ

Technical Assistants የቴክኒክ ረዳቶች
Getachew Atnafu ጌታቸው አጥናፉ
Negusie Negash ንጉሴ ነጋሽ
Mulatu Antalew ሙላቱ አንጣለው

ምስጋና

የትምህርት መሳሪያዎች ማምረቻና ማከፋፈያ ድርጅት በካናዳ ልማት በትምህርት (ኮድ) የተሰኘው ድርጅትና ኩቤክ–አሜሪካ የተሰኘው አሳታሚ ድርጅት ይህ መዝገበ–ቃላት ታትሞ እንዲወጣ በፋይናንስ፣ በማቴሪያልና በሃሳብ ላደረጉለት እርዳታና ትብብር ምስጋና ያቀርባል።

The Educational Materials Production and Distribution Agency is grateful for the Encouragement, Financial and Material assistance provided by CODE and Editions Québec/AmeriQué Inc.

Acknowledgement

This book is part of the
Canadian Organization for Development through
Education East African Publishing Project

CODE/OCED

ማ ው ጫ
TABLE OF CONTENTS

መግቢያ .... ፩
Introduction

ስነፈለክ
ASTRONOMY 1

ጂኦግራፊ(ያ)
GEOGRAPHY 13

ስፍነ ተክል
VEGETABLE KINGDOM 31

ስፍነ እንስሳት
ANIMAL KINGDOM 67

ሰው
HUMAN BEING 93

ምግብ
FOOD 121

እርሻ
FARM 131

ስነህንፃ
ARCHITECTURE 149

ቤት
HOUSE 163

የቤት ቁሳቁስ
HOUSE FURNITURE 181

አትክልት ስራ
GARDENING 219

ራስህ ስራው
DO-IT-YOURSELF 229

ልብስ
CLOTHING 263

የግል ማጌጫ
PERSONAL ADORNMENT 293

የግል እቃዎች
PERSONAL ARTICLES 303

መገናኛ
COMMUNICATIONS 319

ትራንስፖርት
TRANSPORTATION 345

የቢሮ እቃዎችና መሳሪያዎች
OFFICE SUPPLIES AND EQUIPMENT . 393

ሙዚቃ
MUSIC 407

የትርፍ ጊዜ ማሳለፊያዎች
CREATIVE LEISURE ACTIVITIES 437

ስፖርት
SPORTS 459

መለኪያ መሳሪያዎች
MEASURING DEVICES 495

በሲራዊ መሳሪያዎች
OPTICAL INSTRUMENTS 507

ጤና
HEALTH 517

ጉልበት
ENERGY 523

ከባድ መሳሪያ
HEAVY MACHINERY 553

የጦር መሳሪያዎች
WEAPONS 567

ተምሳሌት
SYMBOLS 583

አጠቃላይ ኢንዴክስ
General Index 599

መግቢያ

የዚህ ስእላዊ መዝገበ ቃላት መሰረታዊ ኣላማና ጥቅም

የመጀመሪያው እትም የሆነው ይህ ኣማርኛ እንግሊዝኛ ስእላዊ መዝገበ ቃላት ስእልን ተመልክቶ ስያሜ ቃልን ለመረዳት እንደዚሁም ስያሜ ቃልን በስእል ለመግለጽና ለማስረዳት የሚረዳ መፅሃፍ ነው። መዝገበ ቃላቱ በዚህ መልኩ 10,000 ያህል ስያሜ ቃላትና 3,000 የሚሆኑ ስእሎች ይገኙበታል። የዚህ አይነቱን መዝገበ ቃላት ብዙ ሀገሮች ለየአካባቢያቸው ልዩ ሁኔታ በሚስማማ መንገድ ተርጉመው በስራ ላይ ካዋሉት በኋላ ከፍተኛ ጥቅም አግኝተውበታል።

የስእላዊ መዝገበ ቃላት አስፈላጊነትና ጥቅም ግልፅ ነው። የሳይንስና ቴክኖሎጂ ውጤቶች የሆኑና ሰዎችን ከእለት እለት የሚያገለግሉ መሳሪያዎችን፣ እቃዎችንና የኢንዱስትሪ ምርቶችን ለግለሰቦች፣ ለቤተሰብና በአጠቃላይም ለህዝብ በስእል አስረጅነት ያቀርባል። ለስእሉም በሙሉ ወይም በከፊል ስያሜ ቃላትን ይሰጣል። ይህ አቀራረብ ስያሜ ቃላቱና እነሱም የሚያመለክቷቸው እቃዎች ወይም መሳሪያዎች በቀላል ዘዴ በአንባቢዎች ህሊና ውስጥ እንዲቀረፁና እንዲታወሱ ይረዳል።

ስእላዊ መዝገበ ቃላትን ወደ አማርኛ መተርጉም በልዩ ልዩ መንገድ ይጠቅማል።

አንደኛ፣ በአማርኛ ስያሜ የሌላቸው መሳሪያዎች፣ እቃዎችና የኢንዱስትሪ ውጤቶች አዳዲስ ስያሜ ቃላት ያገኛሉ። በዚህም ረገድ መዝገበ ቃላቱ ሳይንስንና ቴክኖሎጂን ያስተዋውቃል።

ሁለተኛ፣ ያማርኛ ስያሜ ቃላት እያላቸው በህዝብ ዘንድ በስፋት ያልተለመ ዱትን እቃዎች፣ ምርቶችና መሳሪያዎች የስእል እስረጅ በማከል ህዝቡ በቀላሉ እንዲረዳቸው ያስችላል።

ሶስተኛ፣ በተለያዩ ስያሜ ቃላት ይታወቁ የነበሩትን እቃዎች፣ መሳሪያዎችና ልዩ ልዩ የሚታዩና የሚዳሰሱ ነገሮች ቋሚና ዘላቂ ስያሜ ቃላት በመስጠት ስርአት ያስይዛል።

በአጠቃላይም ስለ ልዩ ልዩ የትምህርት መስኮችና የሙያ ዘርፎች በሰፊው ጠቅላላ እውቀትን ለህዝብ የሚያዳርሰውን ይህን ስእላዊ መዝገበ ቃላት ወደ አማርኛ መተርጎም የረጅም ዘመን የነፃነት ታሪክና ሰፊ የትምህርትና የስነ ፅሁፍ ባህል ባላትና በራሷ ፊደል በምትጠቀመው ኢትዮጵያ አማርኛን የሳይንስና ቴክኖሎጂ መግለጫ ቋንቋ በማድረግ ትምህርትንና እውቀትን ለማስፋፋት እጅግ ይጠቅማል። በተመሳሳይ ሁኔታ እንደ አካባቢው አመችነትና አቅምም እንደ ፈቀደ ስእላዊ መዝገበ ቃላቱን በልዩ ልዩ ክፍላተ ኢትዮጵያ በልዩ ልዩ የኢትዮጵያ ቋንቋዎች ተርጉሞ ለህዝብ እውቀትንና ትምህርትን በሰፊው ለማዳረስ ከሚደረገው ጥረት አኳያ ይህ ሙከራ መልካም ጅምር ሊሆን ይችላል።

የስእላዊ መዝገበ ቃላቱ አድማስ

ይህ ባሁኑ ቅፅ የቀረበው አማርኛ–እንግሊዝኛ ስእላዊ መዝገበ ቃላት የተዘጋጀው እውቅ የሆኑት የስነ ልሳን ሊቅ ዣን ክሎድ ኮርቤይ ያዘጋጁትን ስእላዊ መዝገበ ቃላት መሰረት በማድረግ ነው። ከተጠቀሰው ስእላዊ መዝገበ ቃላት በብዙ ጥረትና ጥንቃቄ ለኢትዮጵያ ሁኔታ በሚስማማ መንገድ ተመርጠው ወደ አማርኛ የተተረጐሙት ቃላት 10,000 ያህል ናቸው። 600 የሚሆኑ የኢትዮጵያን ባህል የሚመለከቱ ቃላት ተጨምረው ለነዚህ ቃላት መግለጫ የሚሆኑ ስእሎች በኢትዮጵያውያን ሰአሊዎች ተዘጋጅተዋል። ስእሎች ከአማርኛ ስያሚያቸው ጋር ብቻ አግባብ በሆነው ቦታ ሁሉ ገብተው ይገኛሉ። ዝግጅቱ በዚህ አይነት የተካሄደውም ስራውን በተወሰነ ጊዜና አቅም ማጠናቀቅ አስፈላጊ ስለነበረ ነው።

ስእላዊ መዝገበ ቃላቱ በልዩ ልዩ የጥናት መስኮች ላይ ልዩ ትኩረትና ጥልቅ ምርምር ላደረጉ ኤክስፐርቶች፣ ተመራማሪዎችና ባለሙያዎች ብቻ በተለይ የተዘጋጀ አይደለም። ዳሩ ግን እነሱም ቢሆኑ በመጠኑ ሊጠቀሙበት ይችላሉ። መዝገበ ቃላቱ በተለይ የተዘጋጀው በልዩ ልዩ የሙያ አይነቶችና የእውቀት ዘርፎች የሳይንስና ቴክኖሎጂ ውጤቶች የሆኑትን እቃዎች፣ መሳሪያዎች፣ የኢንዱስትሪ ውጤቶች ወዘተ ስያሜ ቃላት ከስእል አስረጅ ጋር በሰፊው ለተማሪዎች፣ ለማለሰብ አንባብያንና ለህዝብ በጠቅላላ እውቀት መልክ ለማስተዋወቅና ለማዳረስ ነው። በዚህም ረገድ ይህ አማርኛ–እንግሊዝኛ ስእላዊ መዝገበ ቃላት በአይነቱ በኢትዮጵያ የመጀመሪያው ሲሆን በትምህርት ቤትና በህብረተሰቡ ዘንድ ጠቃሚነቱና አስፈላጊነቱ መሰረታዊ እንደሚሆን ይገመታል።

ስቶዳርት ስእላዊ መዝገበ ቃላት ወደ አማርኛ ሲተረጐም ያማርኛው ስያሜ ቃላትና የእንግሊዝኛው ቃላት ጎን ለጎን እንዲሰፍሩና እንዲታዩ ተደርጓል። እንደዚህ መደረጉም አንባቢዎች ያማርኛውን ስያሜ ቃላትና የእንግሊዝኛውን ቃላት በአንድ ላይ ሲያገኟቸው እንግሊዝኛውንና አማርኛውን በማነፃፀር ያማርኛው ስያሜ ቃል ፅንሰ ሃሳብ ይበልጥ ግልፅ እንዲሆንላቸው ታስቦ ነው። ወደፊት በተከታታይ እትሞች ግን ያማርኛ ስያሜዎች እየተለመዱ ሲሄዱ የእንግሊዝኛው ቃላት ሊተዉ ይችላሉ።

በአንዳንድ ስእሎች ውስጥ ጥቂት ያማርኛ ስያሜ ቃላት የሌላቸው የእንግሊዝኛ ቃላት ይታያሉ። ይህ የሆነው በአማርኛ ለመሰየም ለጊዜው አስፈላጊ ስላልሆኑና አንዳንዶቹም በጣም አስቸጋሪ ስለሆኑ እንግሊዝኛውን እስከ ጊዜው ድረስ እንዳለ ማስፈሩ ጠቃሚ መስሎ ስለታየ ነው። ወደፊት ለነዚህ ቃላት ያማርኛ ስያሜ ቃላት ማግኘት ይቻል ይሆናል።

ይህ ጥረት የስእላዊ መዝገበ ቃላቱ ትርጉም በመጀመሪያ መልኩ የሚታይበት ደረጃ ነው። ወደፊት በተከታታይ እትሞች ግን በዚህ እትም ውስጥ ያልታዩትን ገፅታዎች ማንፀባረቅና ያልተካተቱ ጉዳዮችንም መጨመር ይቻላል። ስለዚህም የአንባቢዎች፣ የባለሙያዎችና፣ የሃያስያን አስተያየትና ግምገማ ለስራው መሻሻል በጣም አስፈላጊ ነው።

የመዝገበ ቃላቱ የትርጉም ስራ ሂደት

የስእላዊ መዝገበ ቃላቱ ትርጉም ስራ እንዲከናወን ከተወሰነ በኋላ ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ ከትምህርት ሚኒስቴር፣ ከባህልና ስፖርት ጉዳይ ሚኒስቴር፣ ከኮተቤ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ፣ በሙያቸው፣ በስራ ልምዳቸው፣ በችሎታቸው ከታወቁ ግለሰቦች የተውጣጣ የህትመት ዝግጅትና የትርጉም አስተባባሪ ቡድን መመስረትና የፕሮጀክት ፅህፈት ቤት መክፈት ቀዳሚ ተግባር ነበር። አስተባባሪው ቡድን በትምህርት፣ በስነ ልሳን፣ በቋንቋና በስነ ፅሁፍ፣ በትርጉም ስራ በመዝገበ ቃላት ዝግጅትና በልዩ ልዩ የትምህርት መስኮችና የሙያ አይነቶች የታወቁና ሰፊ ልምድ ያላቸው ምሁራን ከተለያዩ የከፍተኛ ትምህርት ተቋሞች፣ ከባህልና ስፖርት ጉዳይ ሚኒስቴርና ከሌሎችም የሚኒስቴር መስሪያ ቤቶች እንዲሁም ከሳይንስና ቴክኖሎጂ ኮሚሽን ማሰባሰብና የባለሙያዎቹን ፈቃደኛነት አረጋግጦ በተዋቀሩት አስራ አምስት የትርጉም ቡድኖች መደልደል ነበረበት። ይህ ስራ ሲያበቃም ግንቦት 4 ቀን 1982 ዓ·ም· በመዝገበ ቃላቱ የትርጉም ስራ የተሳተፉት ባለሙያዎችና ለውይይት የተጋበዙ ልዩ ልዩ ኤክስፐርቶች አውደ ጥናት (ወርክሾፕ) በደብረ ዘይት ተካሄደ።

ሰባ ሶስት ባለሙያዎች የተሳተፉበት በደብረ ዘይት የተካሄደው አውደ ጥናት ያተኮረው ዘመናዊ ትምህርት በኢትዮጵያ ከተጀመረበት ጊዜ አንስቶ በተካሄደው የትርጉም ስራ ጥናታዊ ቅኝትና ስቶዳርት ስእላዊ መዝገበ ቃላትን ወደ አማርኛ በመተርጎም ረገድ መቀየስ በነበረበት የአሰራር ስልትና የስያሜ ቃላት አፈጣጠርና አሰጣጥ መርህ ላይ ነበር። በፕሮጀክቱ ፅህፈት ቤት እቅድና በአውደ ጥናቱ ወቅት የታወቁ ምሁራን ባቀረቧቸው ጥናቶች መሰረት የአውደ ጥናቱ ተሳታፊዎች የትርጉሙ ስራ በአስራ አምስት ቡድኖች ተከፋፍሎ እንዲሰራ ተወሰነ።

የትርጉሙ ስራ እንዲቀላጠፍና ጥራትም እንዲኖረው በማለት እያንዳንዱ ቡድን የተረጎማቸውን ቃላትና የሰጣቸውን ወይም የፈጠራቸውን ስያሜ ቃላት የሚመረምርና የሚያፀድቅ ከፍተኛ እውቀትና ሰፊ የጥናት ልምድ ያላቸው የትምህርት፣ የቋንቋ፣ የስነ ልሳንና የስነ ፅሁፍ ምሁራን የሚገኙበት የቴክኒክ ኮሚቴ ተቋቋመ። የቴክኒክ ኮሚቴውና ተርጓሚዎቹ ቡድኖች በአተረጓጎምና በአሰያየም ያልተስማሙበት ጉዳይ ሲኖርም ጉዳዩ የሚመለከተው የትርጉም ቡድንና የቴክኒክ ኮሚቴው የጋራ ስብሰባ አድርገው የሚሰሩበትና በመግባባትና በጋራ ስምምነት ችግር የሚፈቱበት የስራ ፕሮግራም አስተባባሪው ቡድን በፕሮጀክቱ ፅህፈት ቤት አማካይነት አዘጋጅቶ የስራውን እርምጃ በቅርብ ተከታትሏል። በተጨማሪም አንዳንድ ጉዳዮች ከተርጓሚ ቡድኖችና ከቴክኒክ ኮሚቴው በሚያመልጡበት ጊዜ አስተባባሪው ቡድን ጉዳዩ የሚመለከታቸውን ባለሙያዎች በማማከር አስፈላጊውን ለውጥና ማስተካከያ አድርጓል።

የፕሮጀክቱ ፅህፈት ቤት ለተርጓሚዎች እንዲረዳ በማለት ልዩ ልዩ የትርጉም ስራ መረጃዎች አሰባስቧል። ከነዚህም መካከል የስርአተ ትምህርት ዝግጅት ጥናትና ምርምር ኢንስቲትዩት በ1978 ዓ·ም ያቀነባበረው ባለሁለት ጥራዝ ያልታተመ እንግሊዝኛ–አማርኛ መዝገበ ቃላት፣ በዚሁ ዘመን የኢትዮጵያ

ቋንቋዎች አካዳሚ ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲና ከሳይንስና ቴክኖሎጂ ኮሚሽን ጋር በመተባበር ያዘጋጀው የሳይንስና ቴኮኖሎጂ መዝገበ ቃላት፣ የኢትዮጵያ ደረጃዎች መዳቢ ድርጅት ያዘጋጀው እንግሊዝኛ–አማርኛ መዝገበ ቃላትና በግለሰቦች የተዘጋጁ አማርኛ–እንግሊዝኛ፣ እንግሊዝኛ–አማርኛ መዛግብተ ቃላት፣ የትምህርት ሚኒስቴር ትምህርትን ከ1–6ኛ ክፍል በአማርኛ ለማስተማርያ የተረጎማቸው መጻህፍትና በ1979 ኣ·ም· ለሰባተኛና ለስምንተኛ ክፍል በአማርኛ ለማስተማሪያ የተረጐማቸው መጻህፍት ይገኙባቸዋል።

የትርጉሙ ስራ በአስራ አምስት ቡድኖች ተከፋፍሎ ይሰራ እንጂ በጋራ በተካሄዱት ሴሚናሮችና ውይይቶች እያንዳንዱ ቡድን ከተረጎማቸው ቃላትና ቃላቱም ከሚገልፁዋቸው ስእሎች ለናሙና ተመርጠውና ተጠርዘው ለቡድኖቹ ሁሉ በታደሉት ፅሁፎች አማካይነት ብዙና እጅግ ጠቃሚ የመማማር ልምድ ተገኝቷል። ለትርጉሙ ስራ ልዩ ትኩረት በመስጠት የስራውን እርምጃ በትጋት በቅርብ ይከታተሉ የነበሩትም የቀድሞው የትምህርት ሚኒስትር ዶክተር ያየህ ይራድ ቅጣው በአውደ ጥናቶች በመሳተፍና በአስተባባሪ ቡድኑ ስብሰባዎች በመገኘት የሰጡት ሃሳብና ምክር ለስራው በጣም ጠቃሚ አስተዋፅኦ አድርጓል። በየጊዜው የትርጉሙን ስራ ሂደትና እርምጃ ለመግለጽ ይዘጋጅና በፕሮጀክቱ ፅህፈት ቤት አማካይነት ይታደል የነበረው የዜና መጽሄት ጉዳዩ የሚመለከታቸው ሁሉ ስራውን በየደረጃው እንዲከታተሉት ረድቷል።

የአሰያየም ዘዴ

የስያሜ ቃላት አፈጣጠር ወይም አሰጣጥ በጋራ ስምምነት ላይ የተመሰረተ ነው። ይህን መሰረታዊ መርህ በመከተል ስእላዊ እንግሊዝኛ መዝገበ ቃላቱን ወደ አማርኛ የተረጎሙት ባለሙያዎች ከተጠቀሙባቸው በርከት ያሉ የአሰያየም ዘዴዎች መካከል ዋና ዋናዎቹ ለአብነት ከዚህ ቀጥሎ ተጠቅሰዋል።

አንዳንድ የእንግሊዝኛ ቃላት ወደ አማርኛ ሲተረጎሙ ከአንድ በላይ ያማርኛ ቃላትን በማጣመር ስያሜ ቃላት ተሰጥቷል።

ምሳሌ፦	petiole	ቅጠል ዘንግ
	escutcheon	ቀለበታማ ማፈኛ

የተለመደ የውሰት ቃል በአማርኛ ካለ ያልተለመደ አዲስ ቃል ከመፍጠር ይልቅ የተለመደውን ቃል በመቀበል ተሰይሟል።

ምሳሌ፦	driver's cab	ጋቢና
	hubcap	ቸርኪዮ
	bearing	ኩሽኔታ

የተለመዱ ያማርኛ ስያሜ ቃላት እንዳሉ እንዲቆዩና እንዲሰራባቸው ተደርጓል።

ምሳሌ፦	weapons	የጦር መሳሪያ
	lock	እናት ቁልፍ

ቃል በቃል በመተርጎም ስያሜ ቃላትን ላለማስረዘም ሲባል ቁጥብ ለመሆን ተሞክሯል።

ምሳሌ፦ single-handle kitchen faucet ባለ አንድ እጀታ ውሃ መክፈቻ ለአንዳንድ የእንግሊዝኛ ቃላት ያማርኛ ስያሜ ሲታጣ የቃላቱን ንባብና መልክ ለአማርኛ እንዲስማማ በማድረግ ተወርሷል።

ምሳሌ፦	magnet	መግነጢስ
	turbine	ቱርቢና
	elastic	ተለስታኪ

አንዳንድ ቃላት ወይም ሃረጎች ቀደም ሲል ከነበራቸው ፅንሰ ሃሳብ ሰፋ ያለ ፅንሰ ሃሳብ መግለጫ እንዲሆኑ ተደርጓል።

ምሳሌ፦	screw	ቅርንፉድ
	Do it yourself	አንተ ስራው።

አንድ የእንግሊዝኛ ቃል ብዙ የተለያዩ ፅንሰ ሃሳቦችን ሲይዝ የተለያዩ ፅንሰ ሀሳቦች የያዙ ያማርኛ ስያሜዎች ተሰጥተዋል።

ምሳሌ፦	safety area	አደጋ የለሽ ክልል
	safety pad	መከላከያ ክፍፍ
	extension ladder	ተቀባይ መሰላል
	extension table	ተራዛሚ ጠረጴዛ

አንድ የስያሜ ቃል የብዙ ፅንሰ ሃሳቦች መግለጫ ተደርጓል።

ምሳሌ፦	shaft	ዘንግ	floor	ወለል
	bar	ዘንግ	deck	ወለል
	shank	ዘንግ	room	ክፍል
	stick	ዘንግ	sector	ክፍል

የመዝገበ ቃላቱ ስርአተ ፅህፈት

በኢትዮጵያ የፊደል ገበታ ውስጥ ሀ – ሐ – ኀ፣ ሠ – ሰ፣ አ – ዐ፣ ጸ – ፀ የተባሉት ሞክሼ ሆሄያት መኖራቸው ይታወቃል። በስነ ልሳን ህግ ግን ለአንድ ድምፅ ተወካይ የሚሆነው አንድ ሆሄ ብቻ ነው። ስለሆነም በኢትዮጵያ ቋንቋዎች ጥናትና ምርምር ረገድ ህጋዊ ስልጣን የተሰጠው የኢትዮጵያ ቋንቋዎች አካዴሚ ያማርኛን ቋንቋ በሚመለከት ከሞክሼ ሆሄያት መካከል በ“ሀ – ሰ – አ – ፀ” ዝርያ ሆሄያት ብቻ እንዲሰራ የወሰነውና ፍንፅቅ ፊደላት በሚባሉት በነ“ ኰ፣ጐ፣ቈ ወዘተ” ፈንታም በ“ኮ፣ጎ፣ቆ ወዘተ·” እንዲፃፍና ቅጥያቸው ተመሳሳይ ሆኖ በዘመን አመጣሽ ሆሄያት ማለት በ“ኟ፣ሟ፣ቧ···ወዘተ·” እንዲሰራ ያሳሰበው በዚህ ስእላዊ መዝገበ ቃላት ውስጥ ተግባራዊ ተደርጓል።

ስነፈለክ
ASTRONOMY

የመሬት ቦታ መጠቆሚያ ስርአት
Earth coordinate system

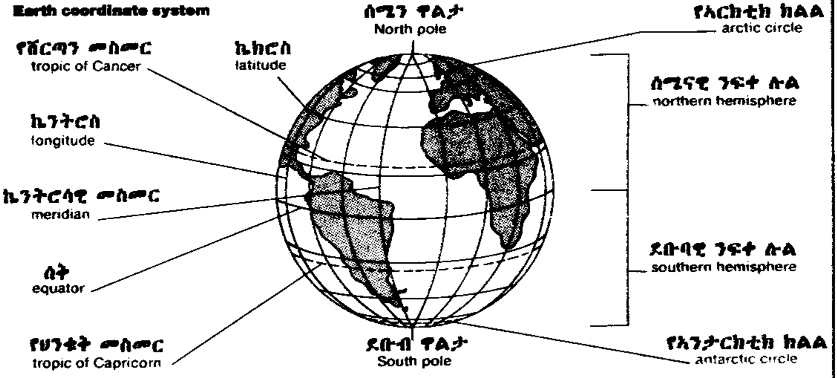

የሰማይ ቦታ መጠቆሚያ ስርአት
celestial coordinate system

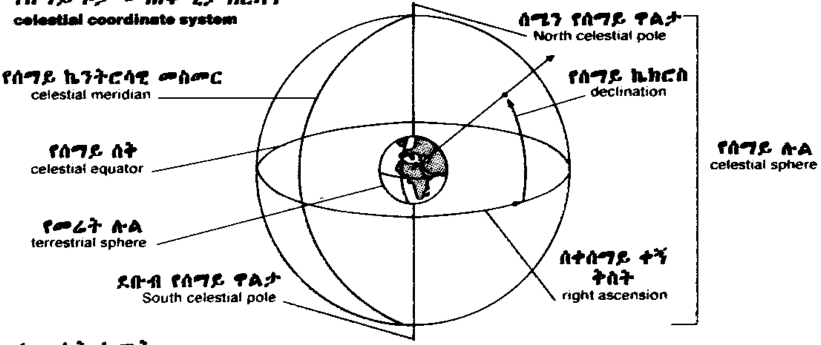

አውታት አመት
seasons of the year

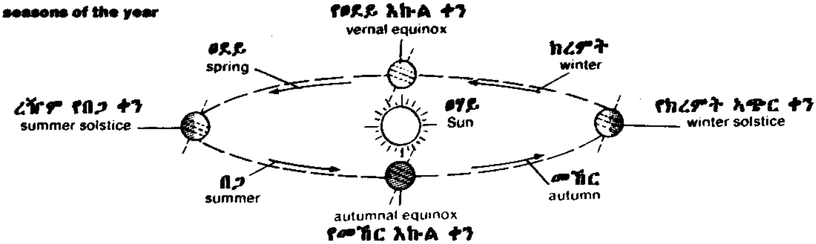

NO REPRODUCTION PERMITTED

የስርአተ ፀሃይ ፕላኔቶች
planets of the solar system

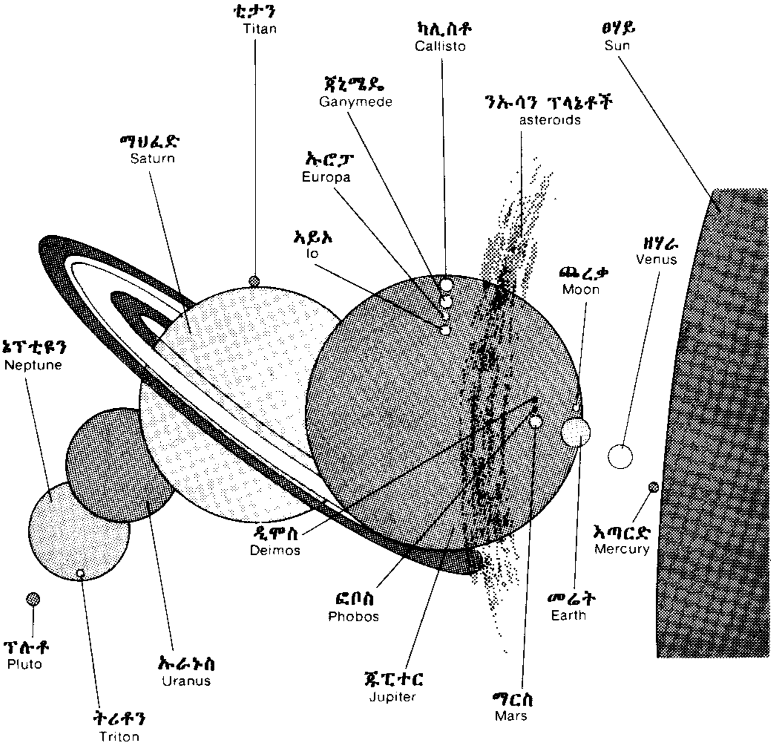

የፕላኔቶች ወካይ ምልክቶች
symbols of the planets

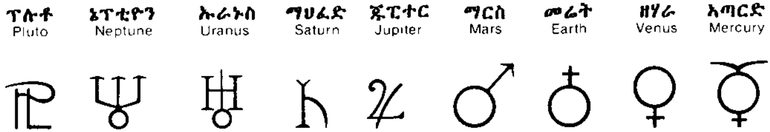

NO REPRODUCTION PERMITTED

ፀሃይ
Sun

መዋቅረ ፀሃይ
structure of the Sun

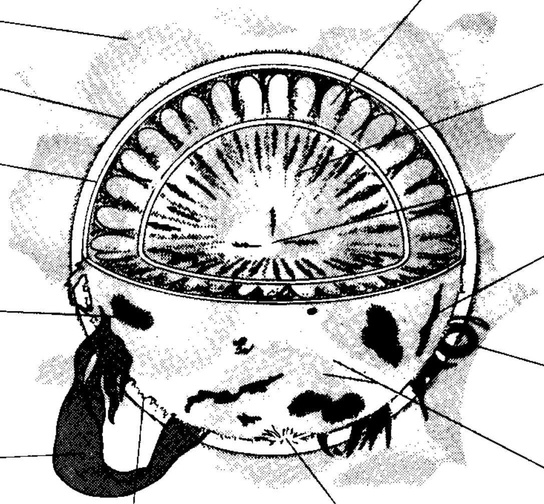

የፀሃይ ግርዶሽ
solar eclipse

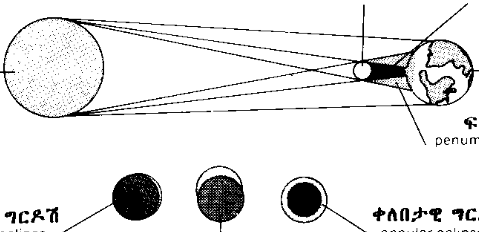

NO REPRODUCTION PERMITTED

ጨረቃ
Moon

የጨረቃ ገፅታዎች
lunar features

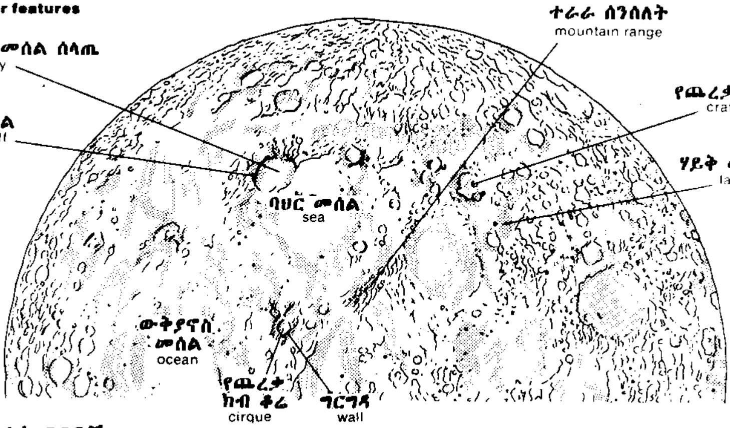

የጨረቃ ግርዶሽ
lunar eclipse

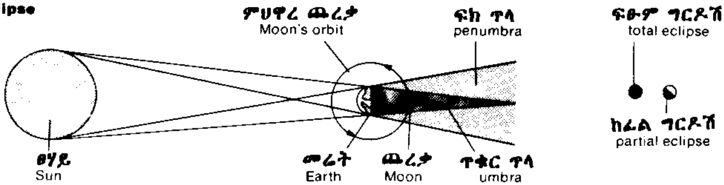

የጨረቃ ግልፀት ደረጃ
phases of the Moon

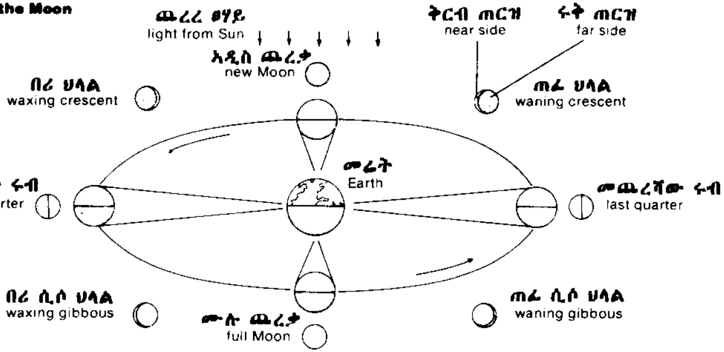

NO REPRODUCTION PERMITTED

ጋላሲ
galaxy

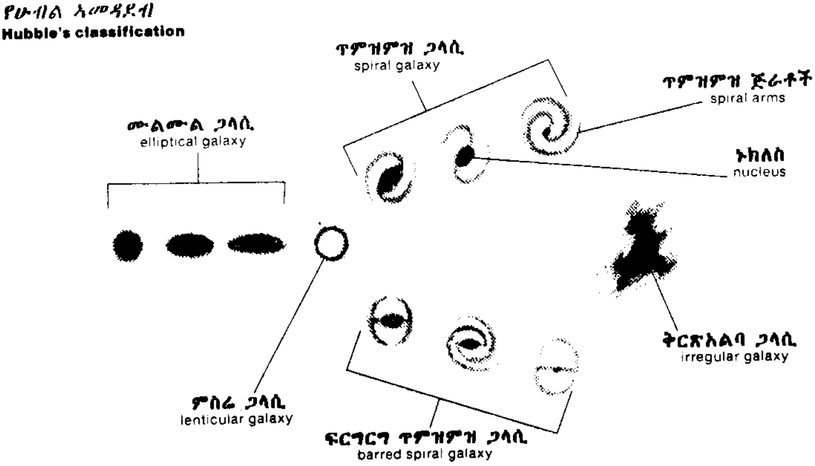

ጅራታም ኮከብ
comet

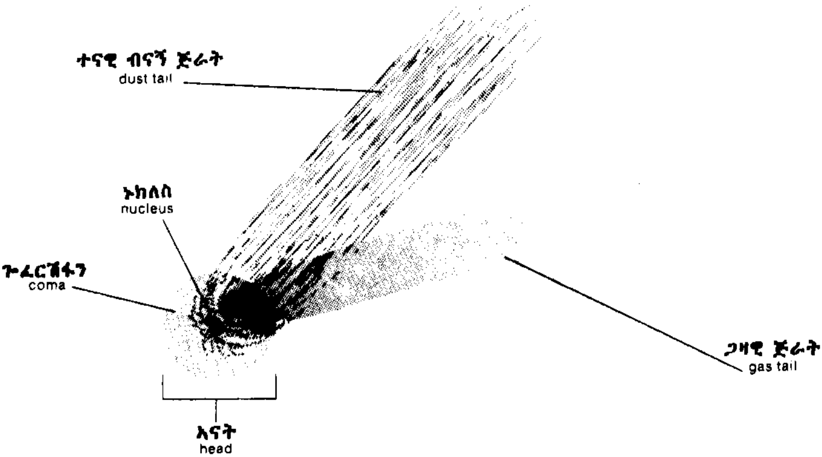

NO REPRODUCTION PERMITTED

የሰሜን ንፍቀሉል ከዋክብት
constellations of the northern hemisphere

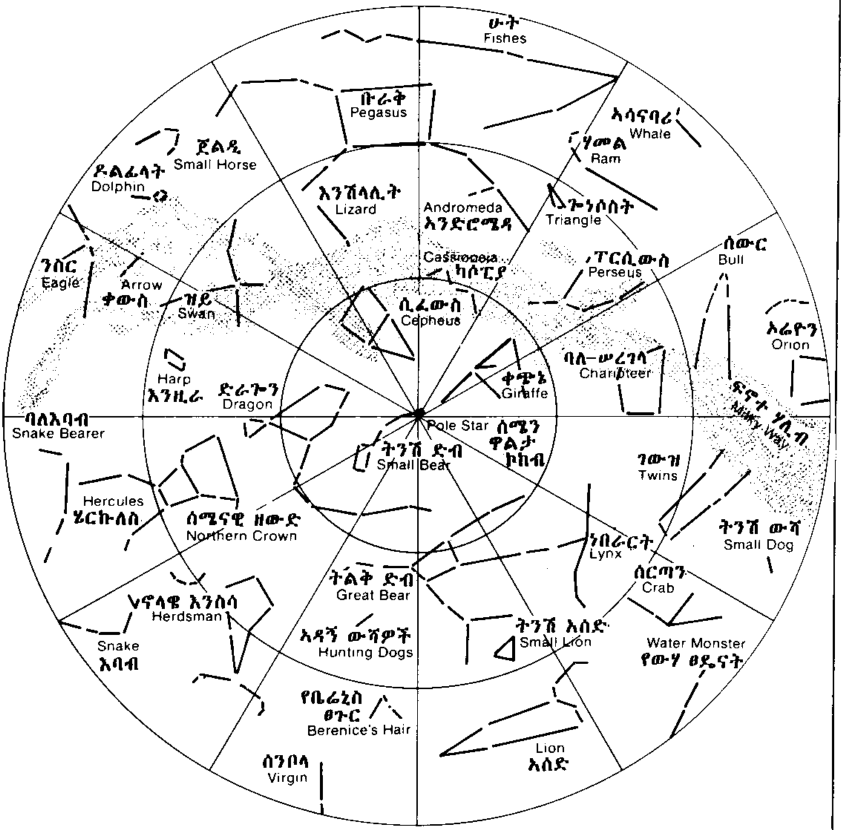

NO REPRODUCTION PERMITTED

የደቡብ ንፍቀ ሉል ከዋክብት
constellations of the southern hemisphere

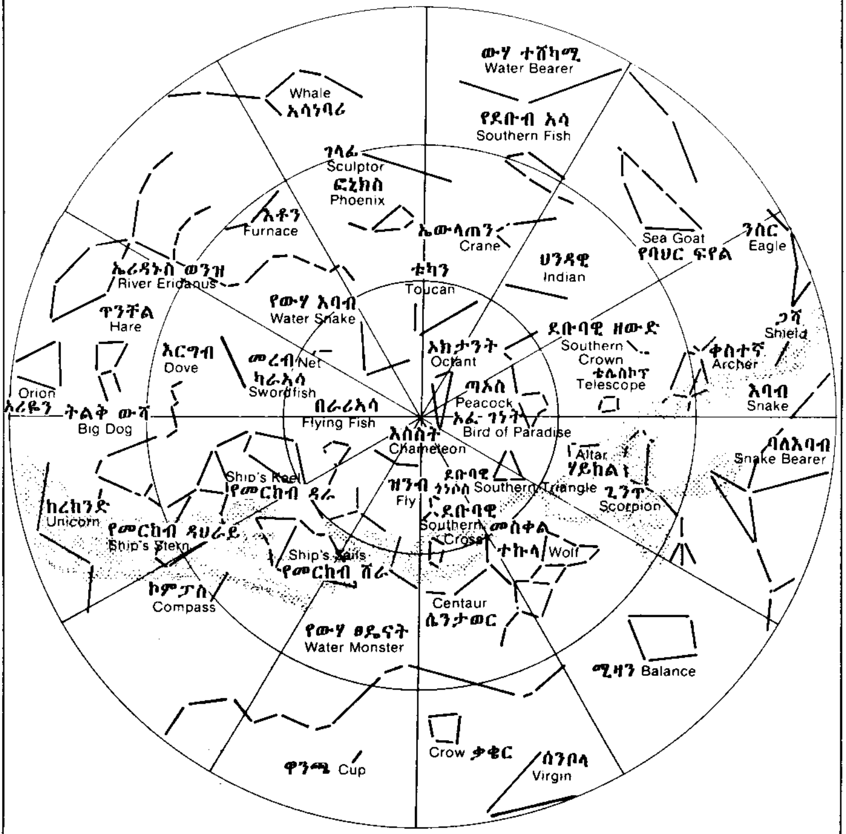

NO REPRODUCTION PERMITTED

ስነፈለካዊ መመልከቻ ህንፃ
astronomical observatory

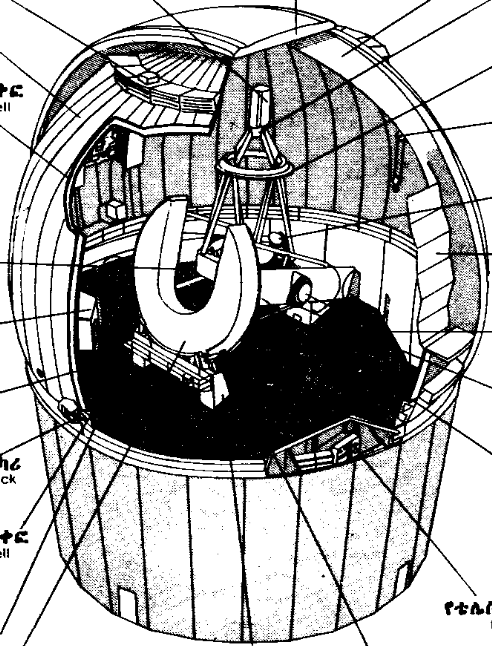

NO REPRODUCTION PERMITTED

የፕላኔት መመልከቻ
planetarium

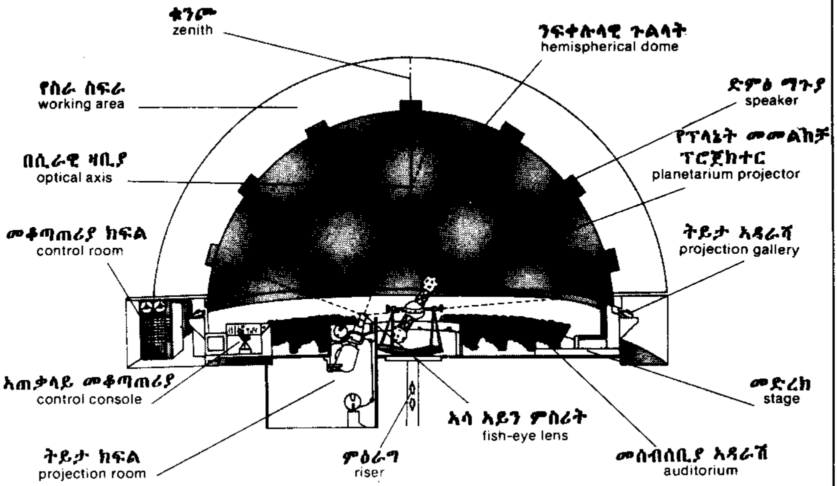

የፕላኔት መመልከቻ ፕሮጀክተር
planetarium projector

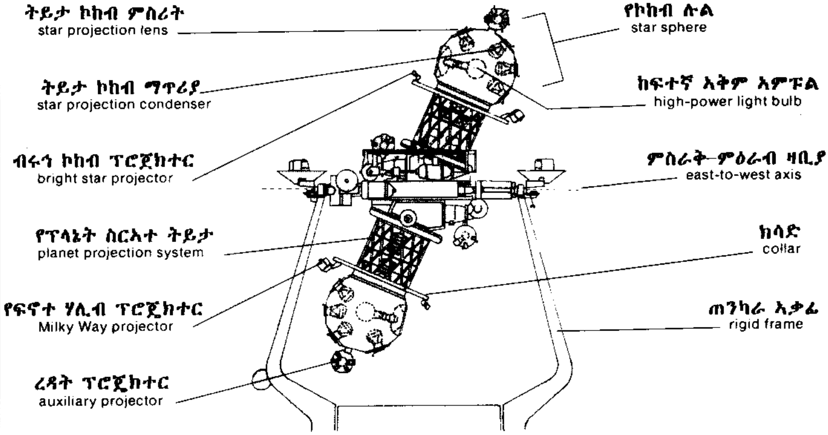

NO REPRODUCTION PERMITTED

ጂኦግራፊ(ያ)
GEOGRAPHY

መዋቅረ ምድር
structure of the Earth

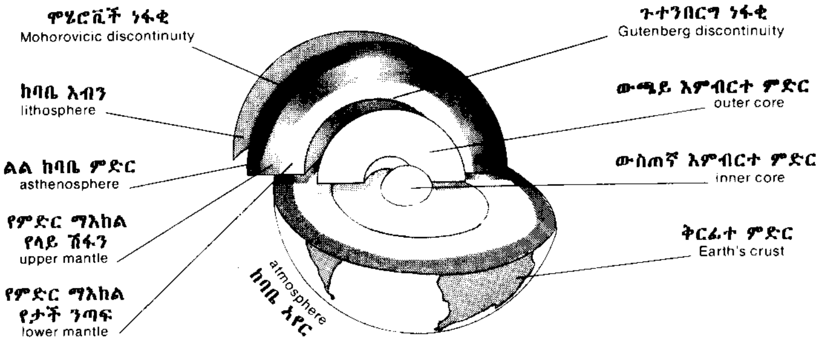

ገፀ ከባቢ አየር
profile of the Earth's atmosphere

ጠፈር ግኝት
space achievements

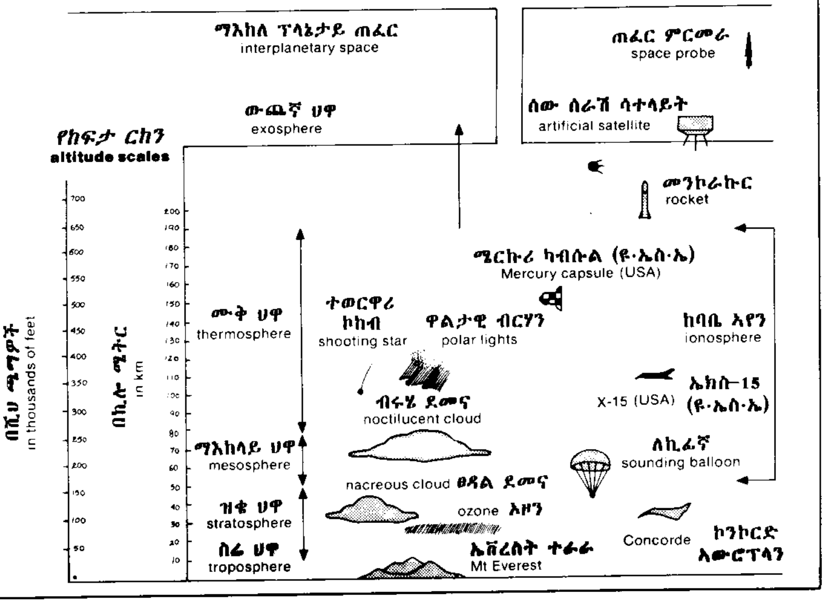

NO REPRODUCTION PERMITTED

የቅርፊተ ምድር ክፍል
section of the Earth's crust

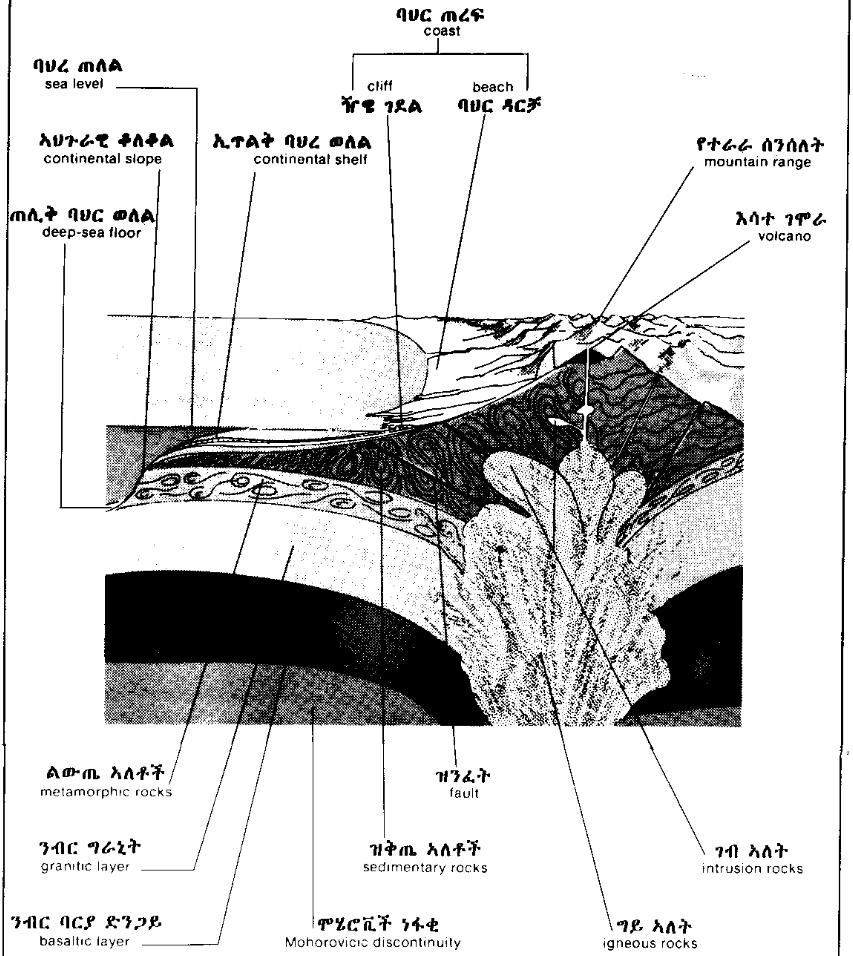

NO REPRODUCTION PERMITTED

አህጉራዊ ቅጥ
configuration of the continents

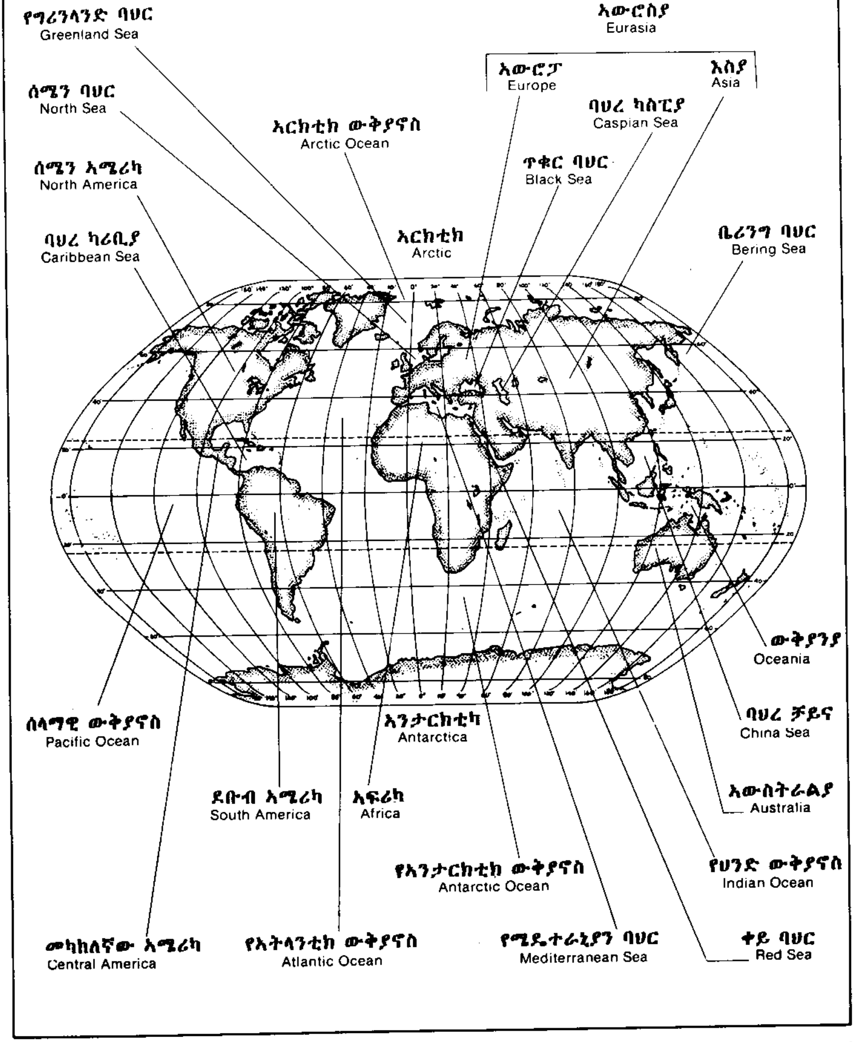

NO REPRODUCTION PERMITTED

የውቅያኖስ ወለል
ocean floor

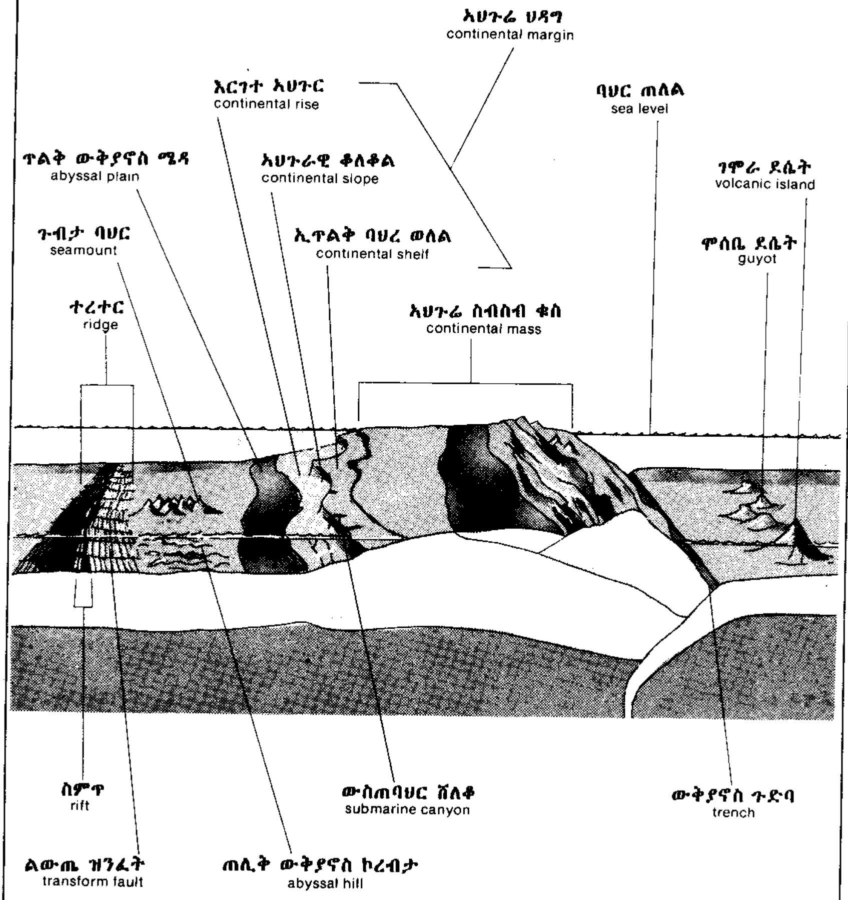

NO REPRODUCTION PERMITTED

ሞገድ
wave

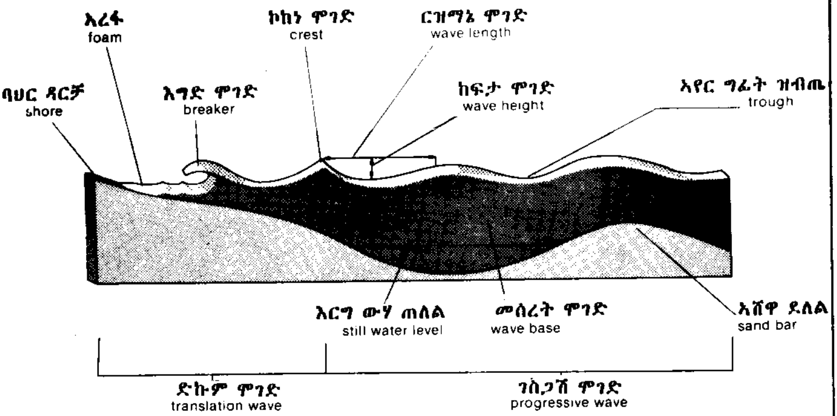

ልሙድ ጠረፍ ገፅታዎች
common coastal features

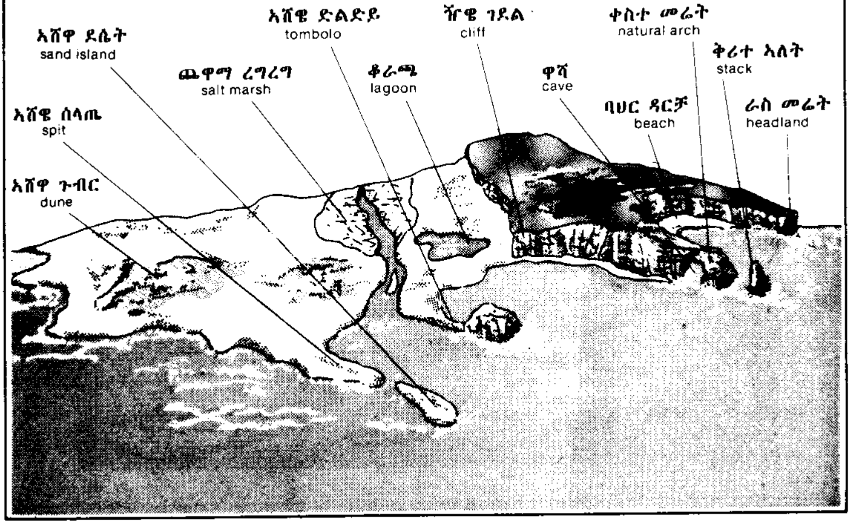

NO REPRODUCTION PERMITTED

የደመናና የንብረተ አየር ምልክቶች
clouds and meteorological symbols

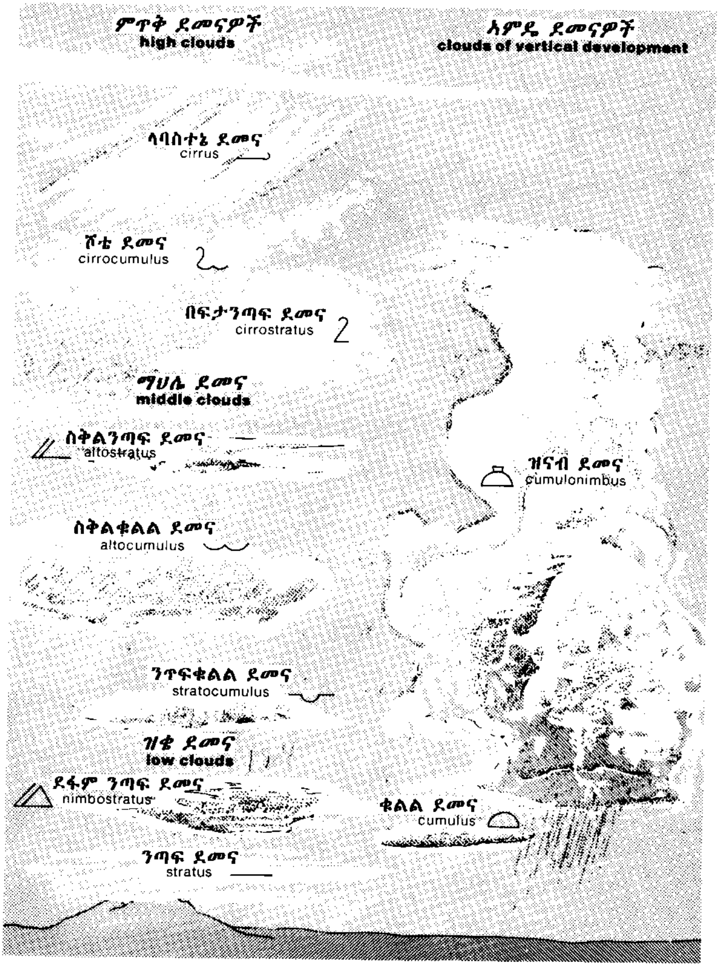

NO REPRODUCTION PERMITTED

እሳተ ገሞራ
volcano

ገሞራ ሲፈነዳ
volcano during eruption

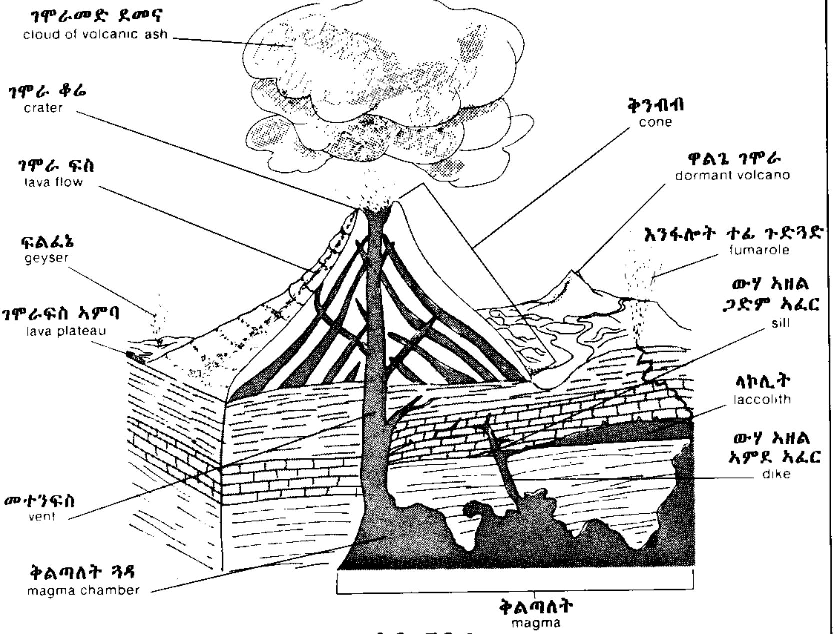

ርእደ ምድር
earthquake

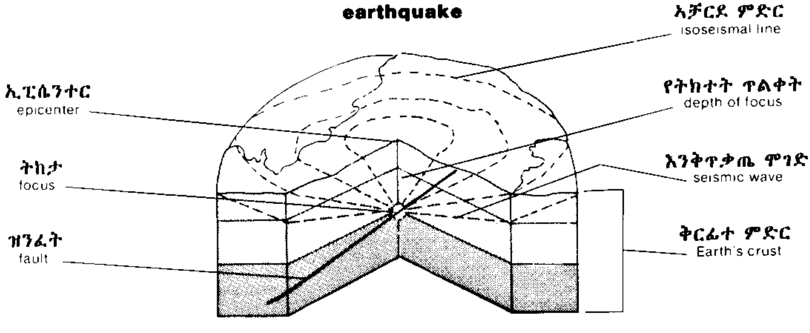

NO REPRODUCTION PERMITTED

ተራራ
mountain

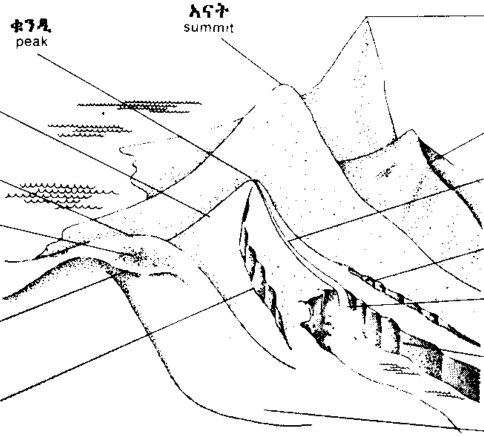

ዋሻ
cave

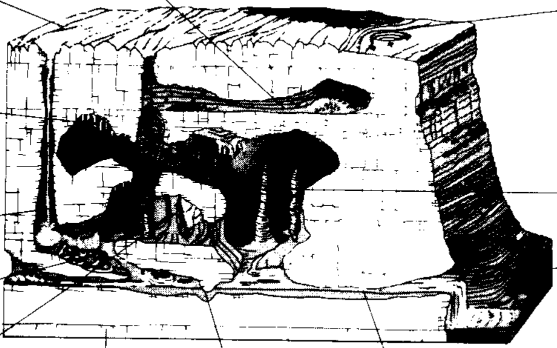

NO REPRODUCTION PERMITTED

ምድረ በዳ
desert

አሸዋማ ምድረ በዳ
sandy desert

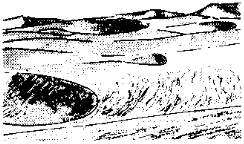

ግጭዴ አሸዋ ጉብር
crescentic dune

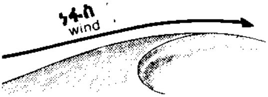

ጐራዴ አሸዋ ጉብር
parabolic dune

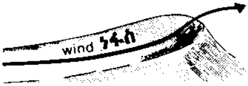

ውስብስቤ አሸዋ ጉብር
complex dune

ግድሞሽ አሸዋ ጉብር
transverse dunes

ትይዩ አሸዋ ጉብር
longitudinal dunes

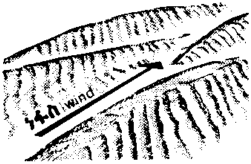

ሰንሰለቴ አሸዋ ጉብር
chain of dunes

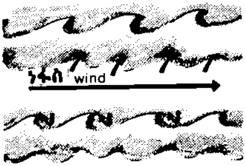

ድንጋያማ ምድረ በዳ
rocky desert

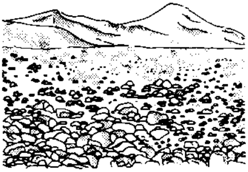

ጉብታ
butte

ጨው ሃይቅ
saline lake

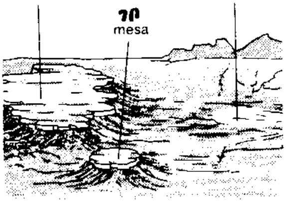

ቁልቋል
cactus

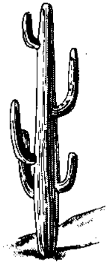

የተምር ጫካ
palm grove

በረሃለምለም
oasis

NO REPRODUCTION PERMITTED

water forms

classification of snow crystals

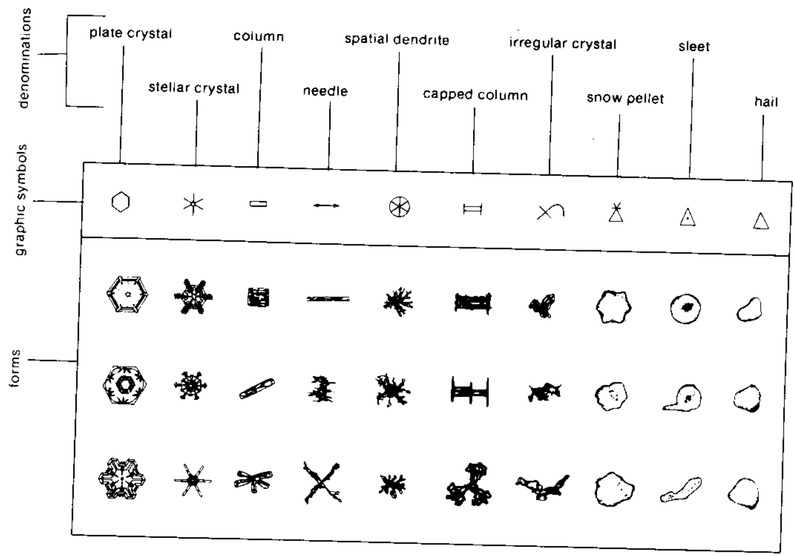

የርደት ውሃ አይነቶች
kinds of precipitation

ዝናብ
rain

ቀላጭ ባዘቶ በረድ
melting snow

ብርቅርቅ ባዘቶ በረድ
glaze

ዶቄቴ ባዘቶ በረድ
dry snow

ትምቡኬ ባዘቶ በረድ
wet snow

በረዶ
hail

NO REPRODUCTION PERMITTED

ኡደተ ማይ
hydrologic cycle

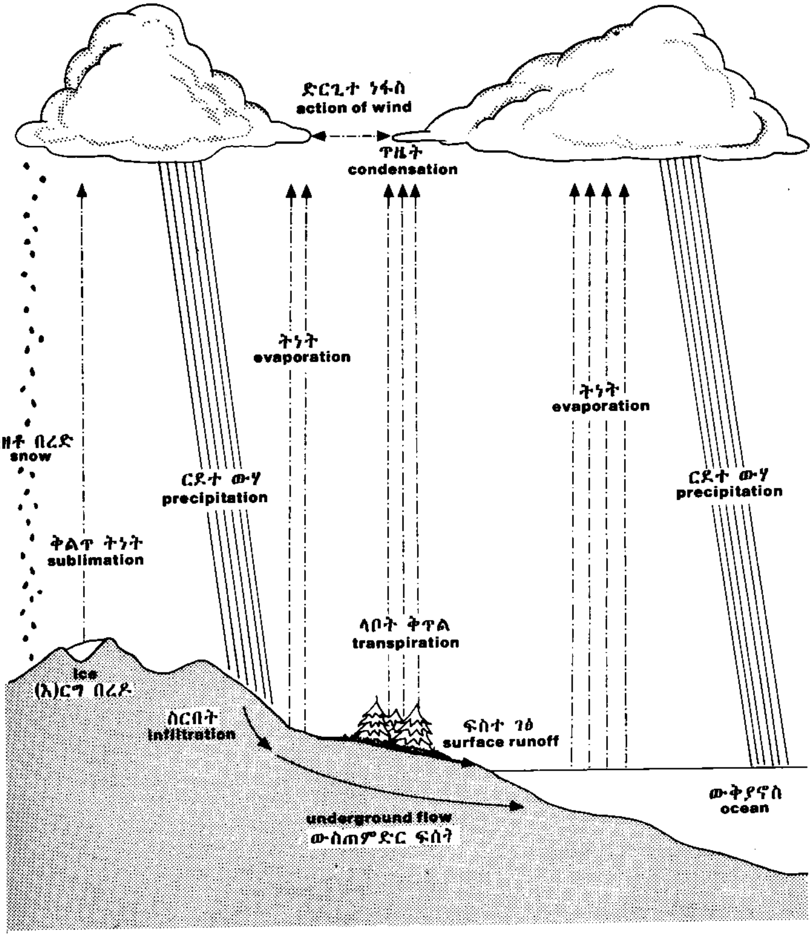

NO REPRODUCTION PERMITTED

የአለም አየር ቅጦች
climates of the world

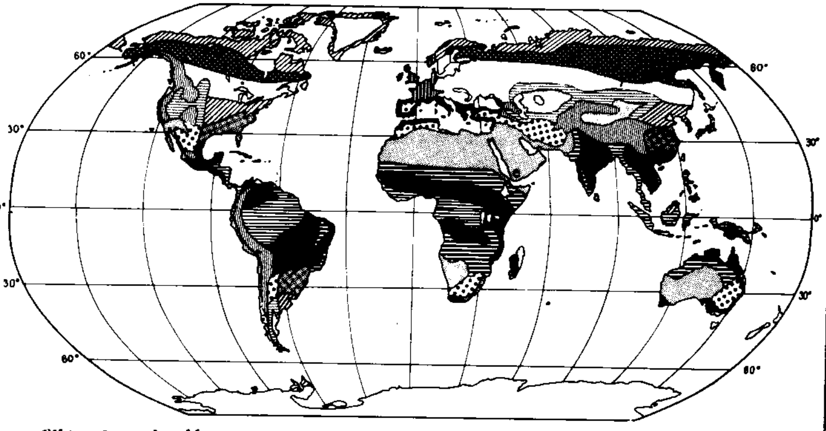

የሃሩር አየር ቅጦች
tropical climates

- የሃሩር አውራጃ ዝናባማ ደን
  tropical rain forest
- የሃሩር አውራጃ ሳር ምድር
  tropical savanna
- ጠፍጥሻ
  steppe
- ምድረ በዳ
  desert

የሃሩር አውራጃ አየር ቅጦች
subtropical climates

- ሜዲትራኒያ ሃሩር ቀመስ
  Mediterranean subtropical
- ርጥቤ ሃሩር ቀመስ
  humid subtropical
- ደረቅ ሃሩር ቀመስ
  dry subtropical

ደጋ አየር ቅጦች
highland climates

ልዝብ አየር ቅጦች
temperate climates

- ርጥብ ልዝብ–ረዥም ክረምት
  humid temperate — long summer
- ርጥብ ልዝብ–አጭር ክረምት
  humid temperate — short summer
- ልዝብ ባህሬ
  temperate marine

አርክቲክ ቀመስ አየር ቅጦች
subarctic climates

አህጉሬ አየር ቅጦች
continental climates

- ደረቅ አህጉሬ–ከፊል ደረቅ
  dry continental — semiarid
- ደረቅ አህጉሬ–ከቾሌ
  dry continental — arid

ዋልቴ አየር ቅጦች
polar climates

- ዋልቴቧሂት
  polar tundra
- ዋልቴባዘቶ በረድ ቆብ
  polar ice cap

NO REPRODUCTION PERMITTED

አለም አቀፋዊ አየር ሁኔታ ምልክቶች
international weather symbols

ሜቴዎር
meteors

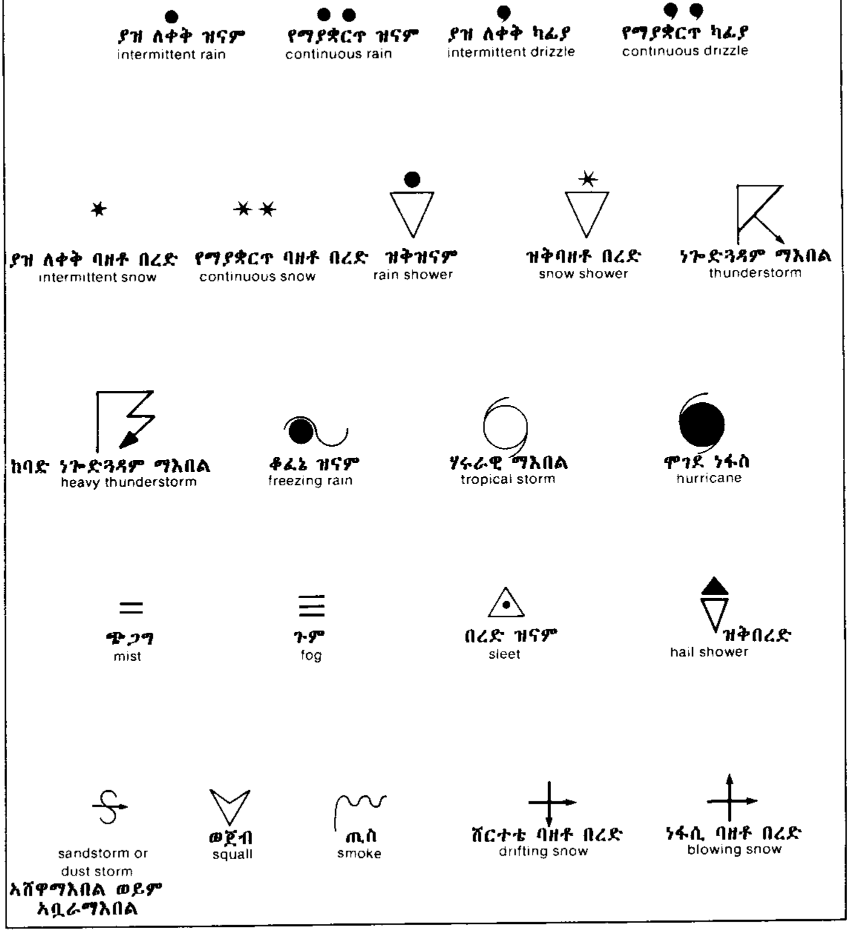

NO REPRODUCTION PERMITTED

አለም አቀፋዊ አየር ሁኔታ ምልክቶች
international weather symbols

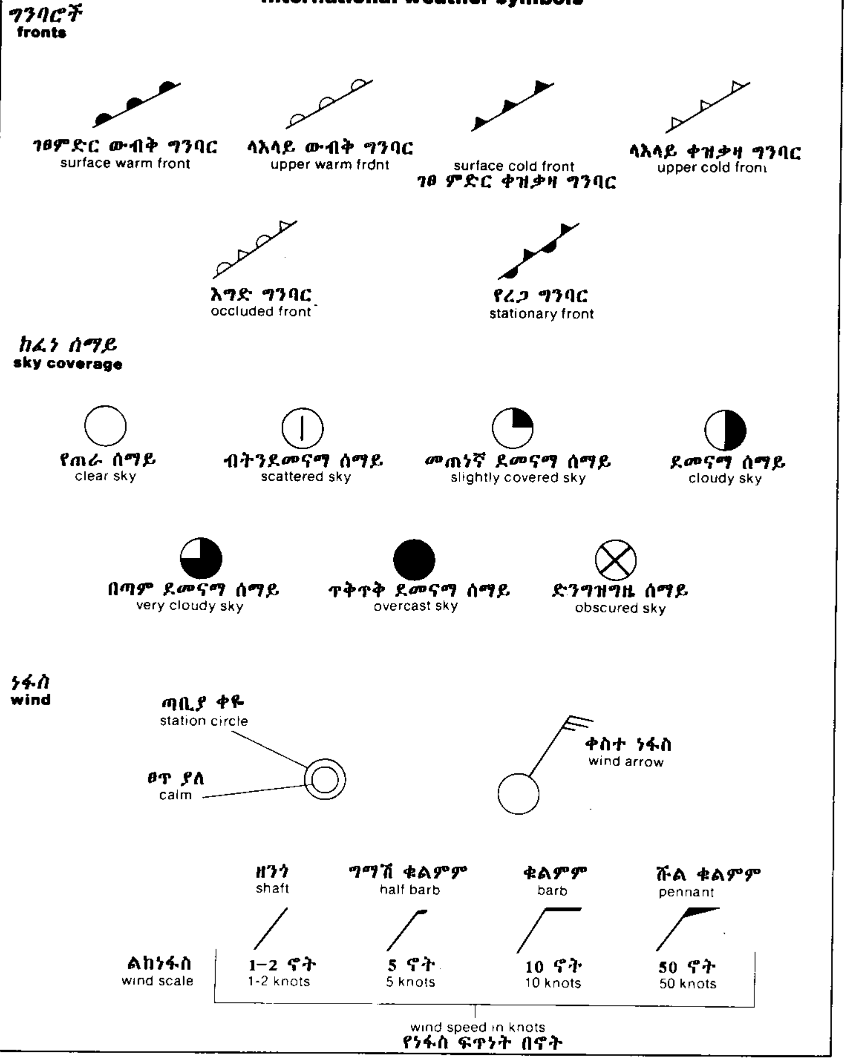

NO REPRODUCTION PERMITTED

ስነ አየር
meteorology

የአየር ሁኔታ ካርታ
weather map

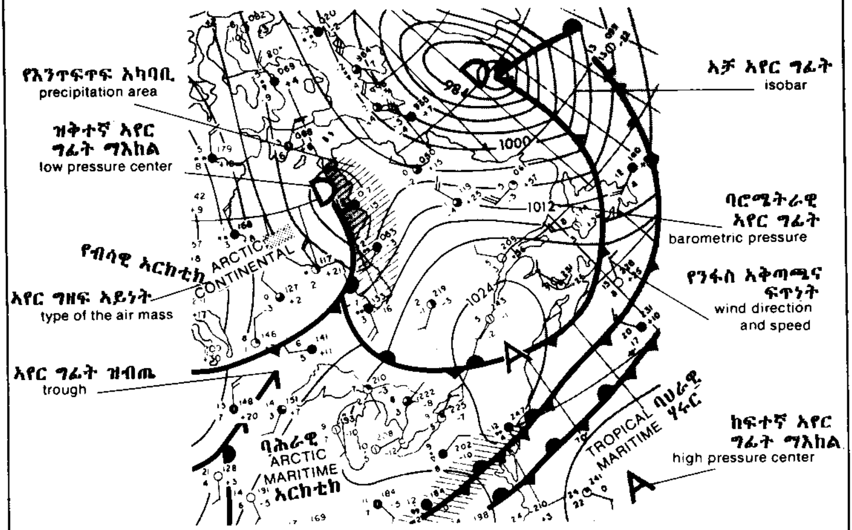

ሞዴል ጣቢያ
station model

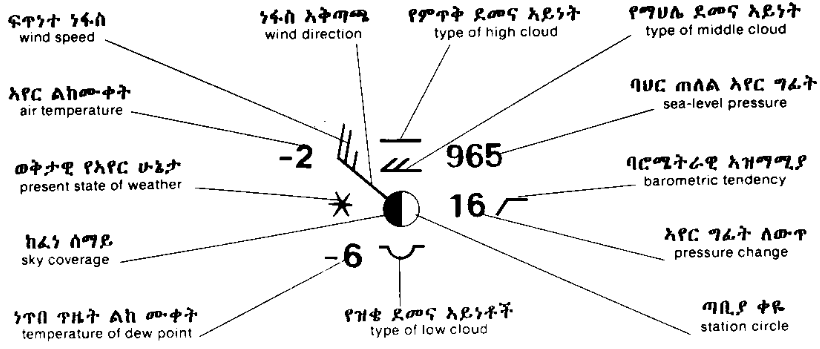

NO REPRODUCTION PERMITTED

ስነ አየር
meteorology

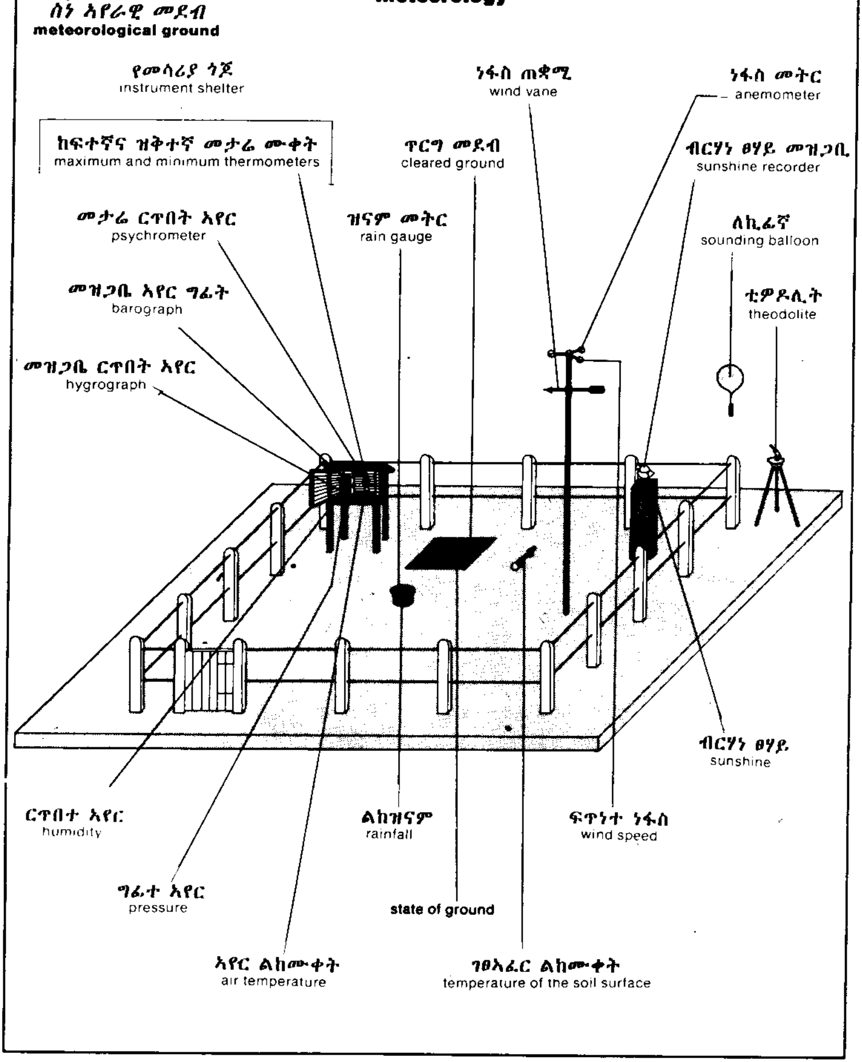

NO REPRODUCTION PERMITTED

ስፍነ ተክል
VEGETABLE KINGDOM

ስሪተ ተክል
structure of a plant

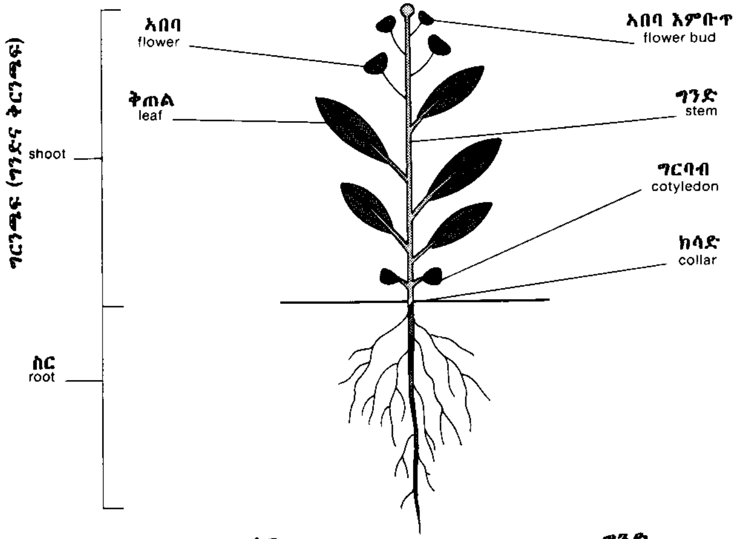

ስር
root

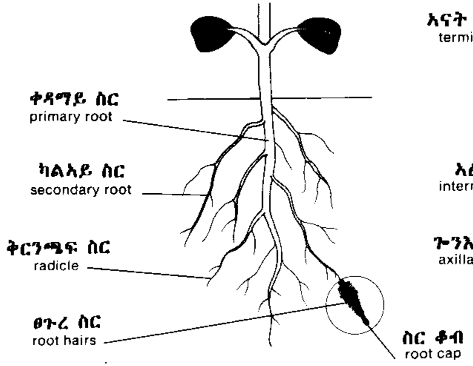

ግንድ
stem

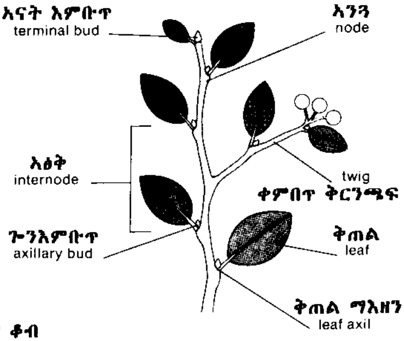

NO REPRODUCTION PERMITTED

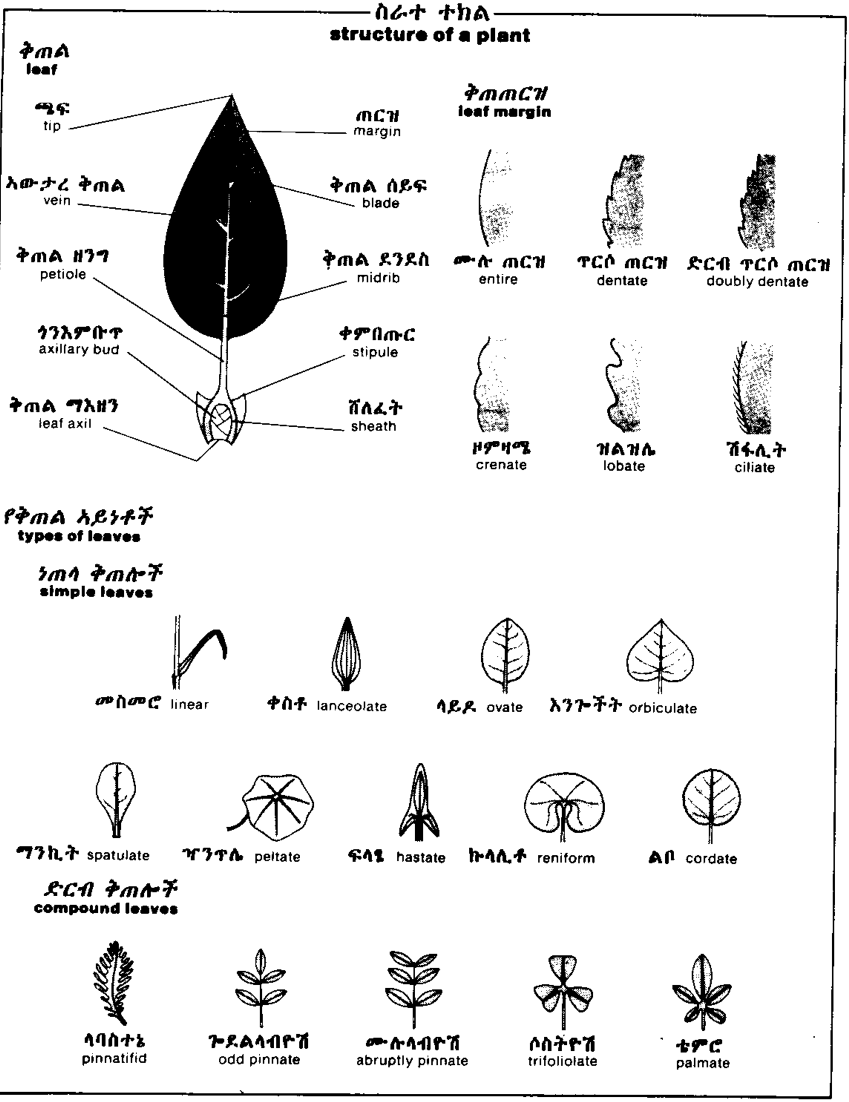

NO REPRODUCTION PERMITTED

ስሪተ ዛፍ
structure of a tree

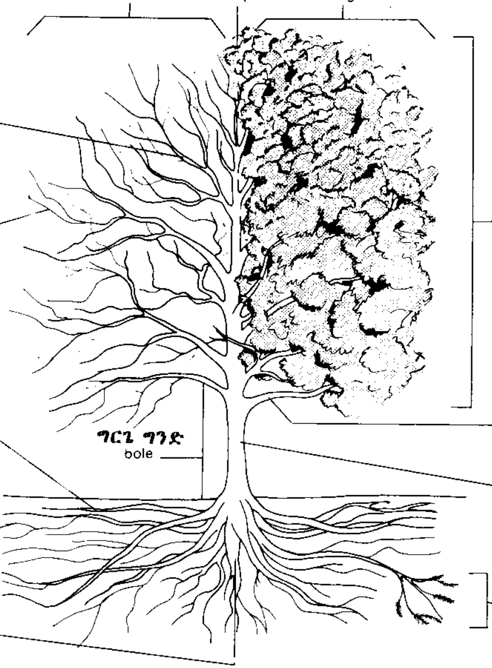

የግንድ መስቀልያ ክፋይ
cross section of a trunk

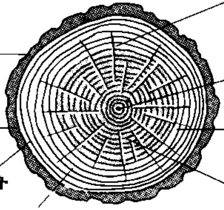

ጉቶ
stump

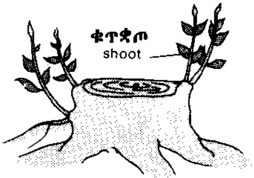

NO REPRODUCTION PERMITTED

ስሪተ አበባ
structure of a flower

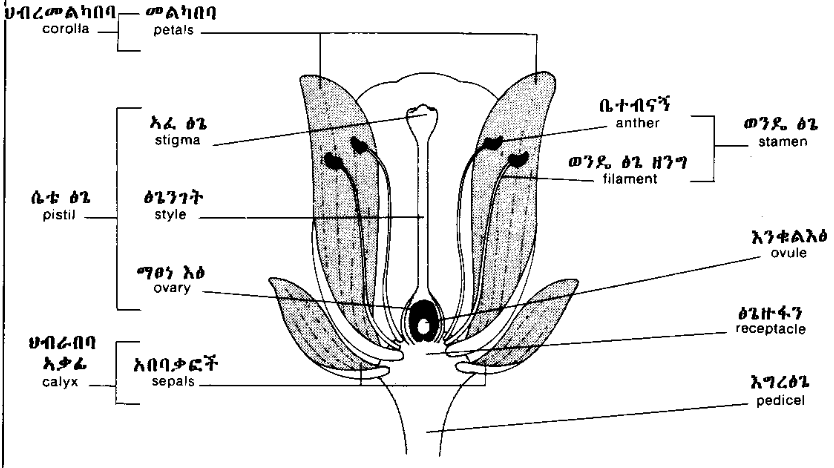

ሀብረ አበባ አይነቶች
types of inflorescences

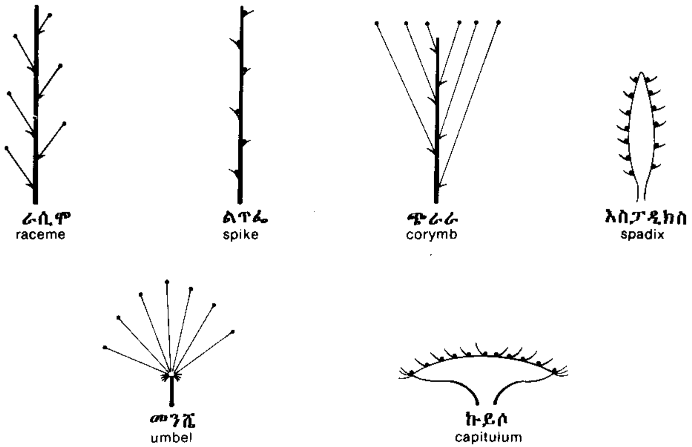

NO REPRODUCTION PERMITTED

እንጉዳይ
mushrooms

ስርአተ እንጉዳይ
structure of a mushroom

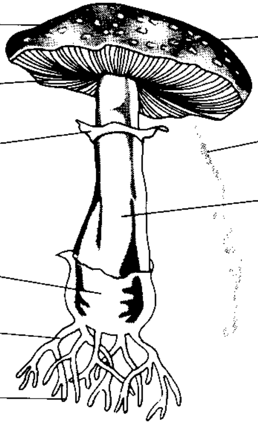

መርዛም እንጉዳይ
poisonous mushroom

ተበይ እንጉዳይ
edible mushrooms

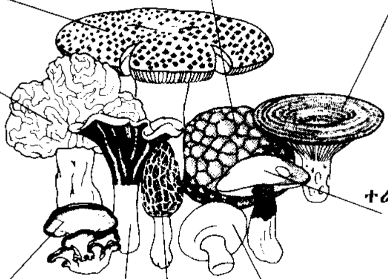

ገዳይ እንጉዳይ
deadly mushroom

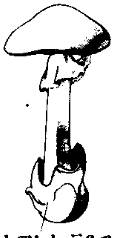

NO REPRODUCTION PERMITTED

ቡጥ ፍሬዎች - ወይናስተኔ ፍሬዎች
fleshy fruits: berry fruits

ወይንአስተኔ ክፋይ
section of a berry

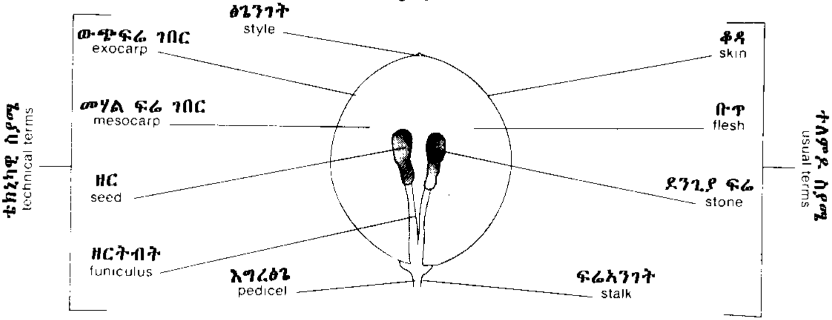

የወይናስተኔ ዋና ዋና አይነቶች
major types of berries

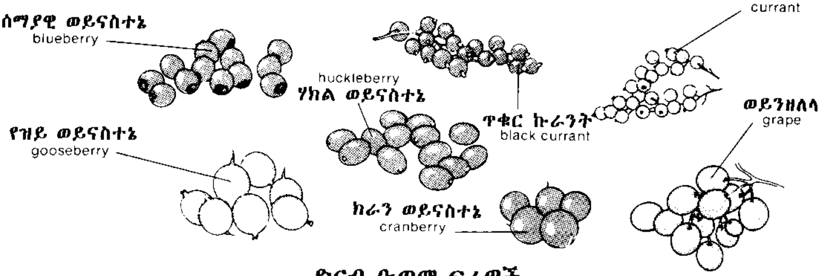

ድርብ ቡጣም ፍሬዎች
compound fleshy fruits

የምድር እንጆሪ ክፋይ
section of a strawberry

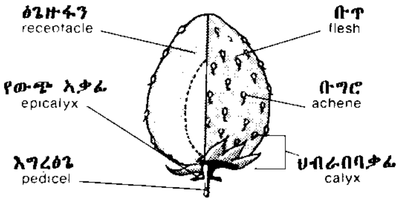

የዱር እንጆሪ ክፋይ
section of a wild blackberry or raspberry

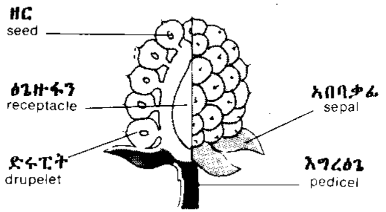

NO REPRODUCTION PERMITTED

ውስጠ ድንጋይ ፍሬ
stone fleshy fruits

የውስጠ ድንጋይ ፍሬ ክፋይ
section of a stone fruit

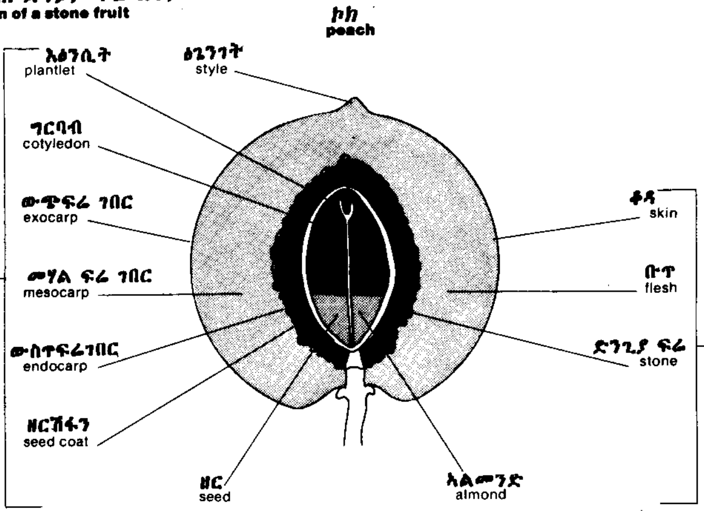

የውስጠ ድንጋይ ፍሬ ዋና ዋና አይነቶች
major types of stone fruits

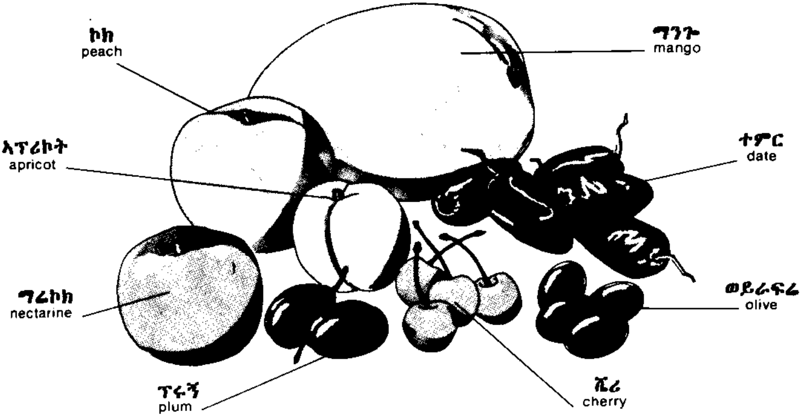

NO REPRODUCTION PERMITTED

ፖም ቡጣም ፍሬዎች
pome fleshy fruits

የፖም ፍሬ ክፋይ
section of a pome fruit

ቱፋሀ (ቱፋኸ)
apple

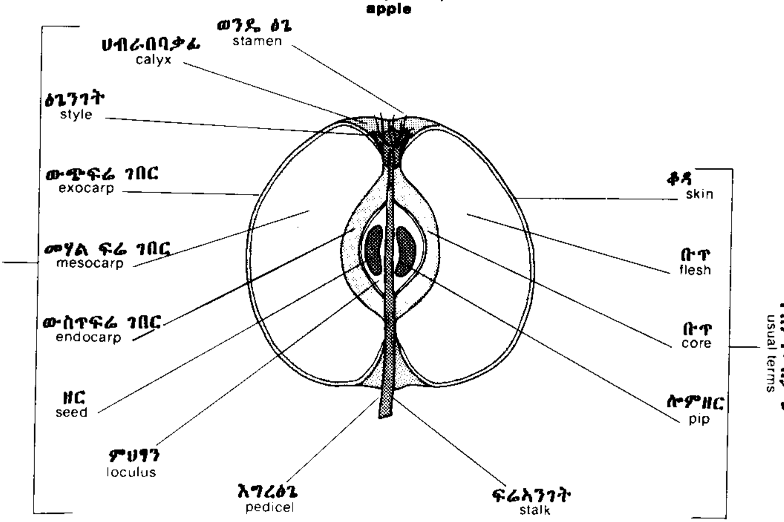

የፖም ፍሬዎች አበይት አይነቶች
principal types of pome fruits

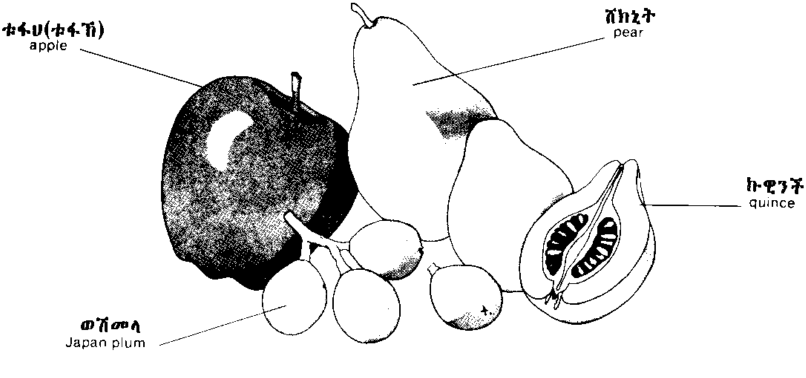

NO REPRODUCTION PERMITTED

ቡጥ ፍሬዎች- ኮምጤ ፍሬዎች
fleshy fruits: citrus fruits

የኮምጤ ፍሬ ክፋይ
section of a citrus fruit

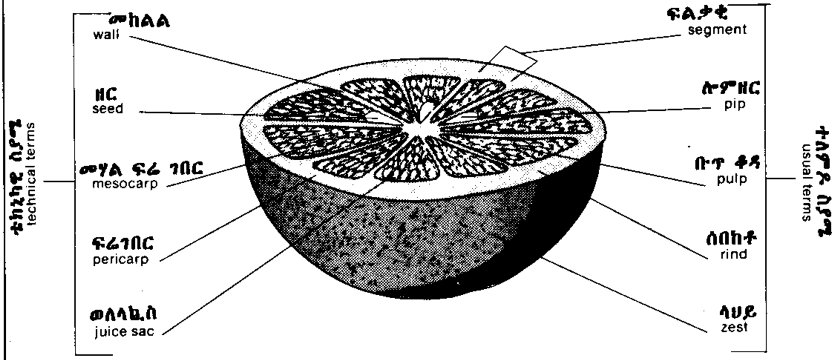

የኮምጤ ፍሬዎች ዋና ዋና አይነቶች
major types of citrus fruits

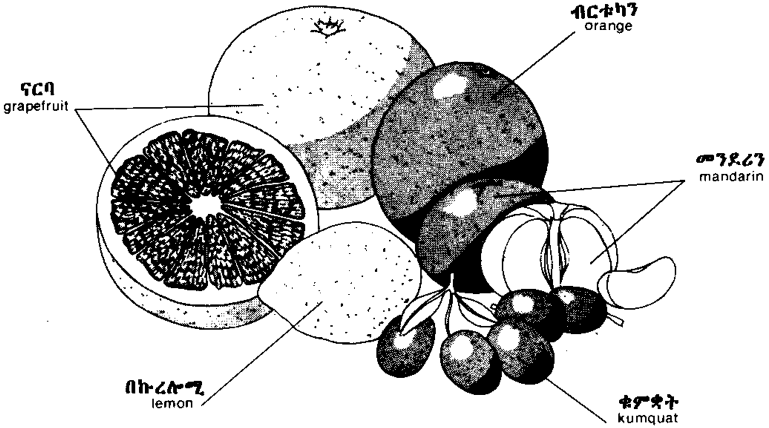

NO REPRODUCTION PERMITTED

ደረቅ ፍሬዎች ለውዝ አስተኔ
dry fruits: nuts

የሃዘል ለውዝ አስተኔ ክፋይ
section of a hazelnut

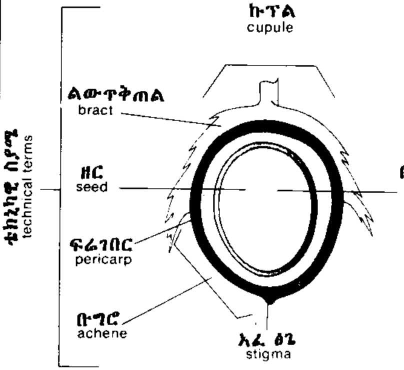

የወል ለውዝ ክፋይ
section of a walnut

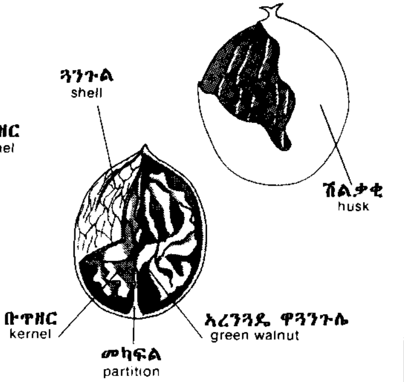

የኀንጉሉ ዋና ዋና አይነቶች
major types of nuts

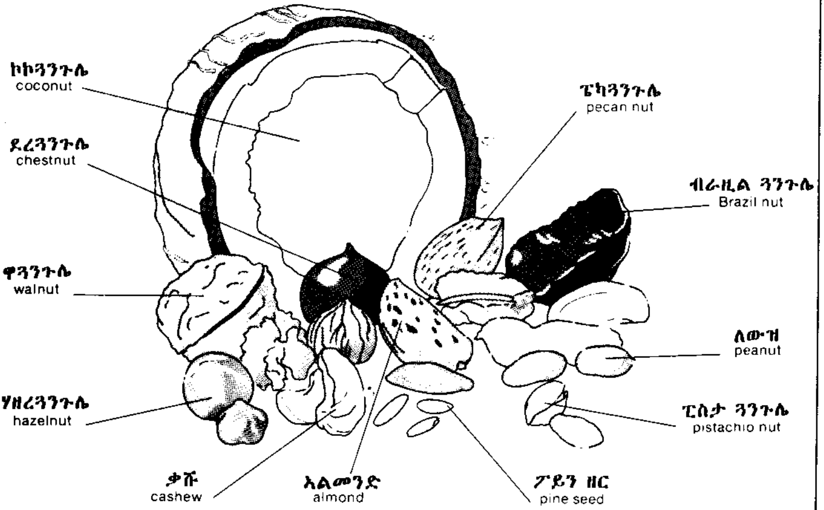

NO REPRODUCTION PERMITTED

ልዩ ልዩ ደረቅ ፍሬዎች
various dry fruits

የዘር አቃሬ ክፋይ
section of a follicle

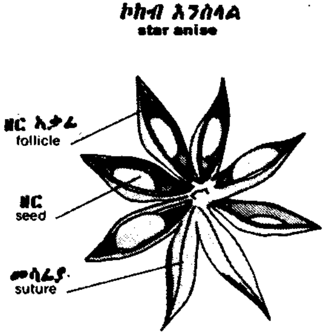

የአዳባሪ ፍሬ ክፋይ
section of a legume

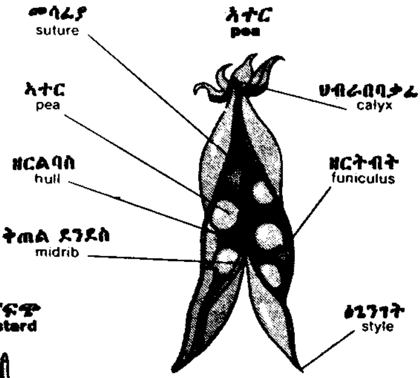

ሰንፍጠፍሬ ክፋይ
section of a silique

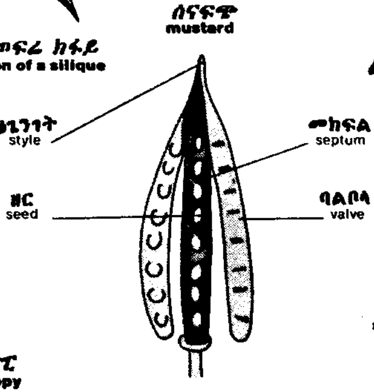

የቀለሃ ክፋይ
section of a capsule

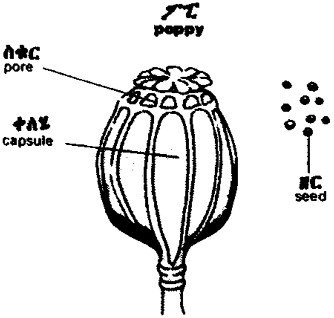

የስንዴ ቅንጣት ክፋይ
section of a grain of wheat

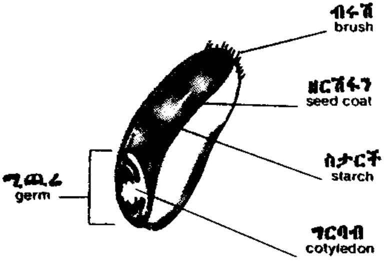

NO REPRODUCTION PERMITTED

ሃሩራይ ፍሬዎች
tropical fruits

የሃሩራይ ፍሬዎች አበይት አይነቶች
major types of tropical fruits

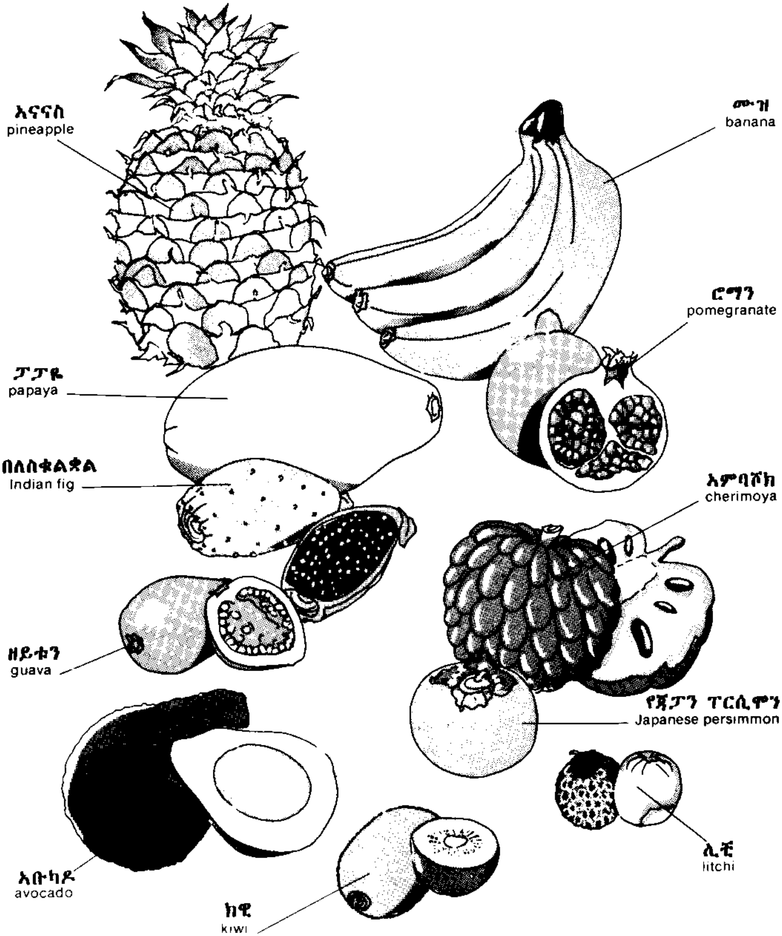

NO REPRODUCTION PERMITTED

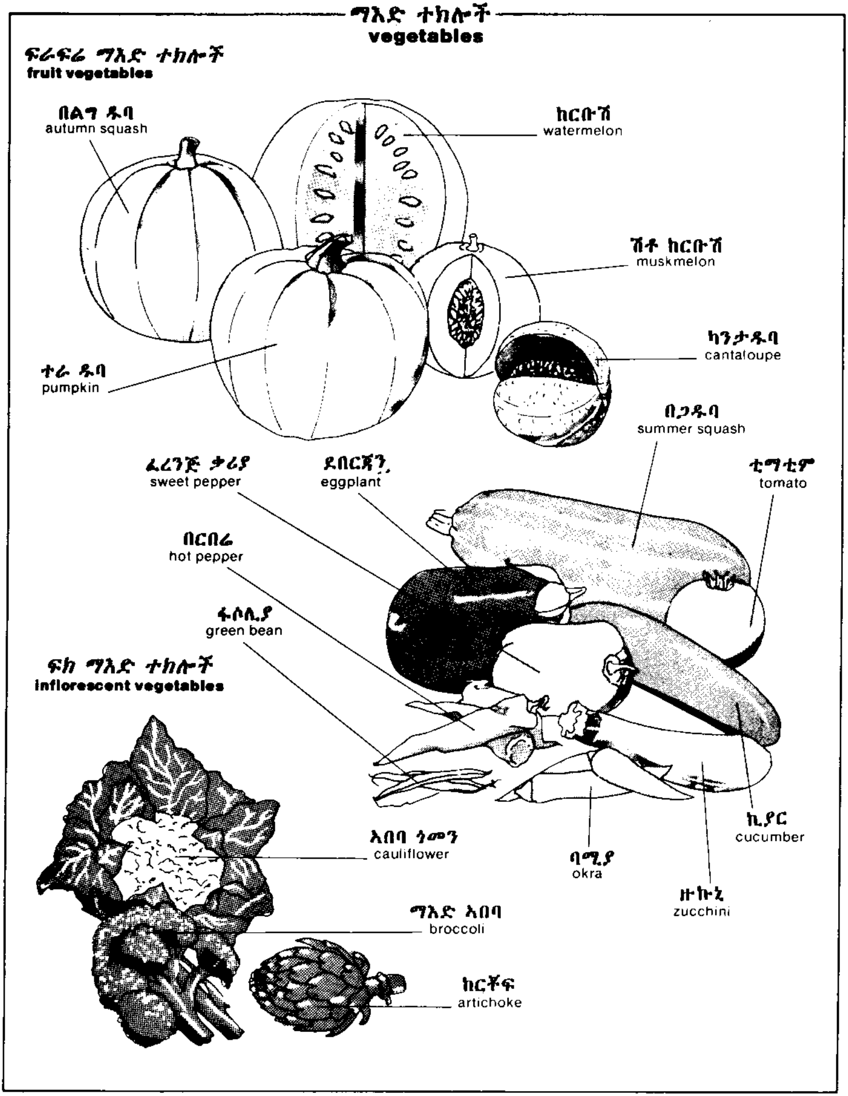

NO REPRODUCTION PERMITTED

ማእድ ተክሎች
vegetables

ቅጠል ማእድ ተክሎች
leaf vegetables

NO REPRODUCTION PERMITTED

ማእድ ተክሎች
vegetables

የኩርት ክፋይ
section of a bulb

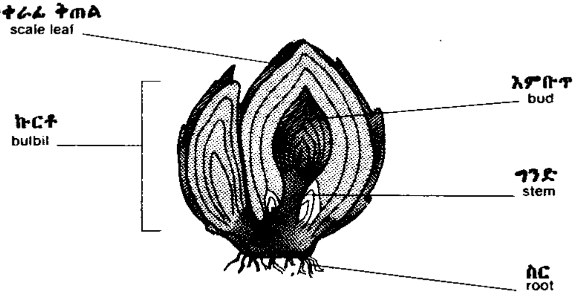

ኩርት ማእድ ተክሎች
bulb vegetables

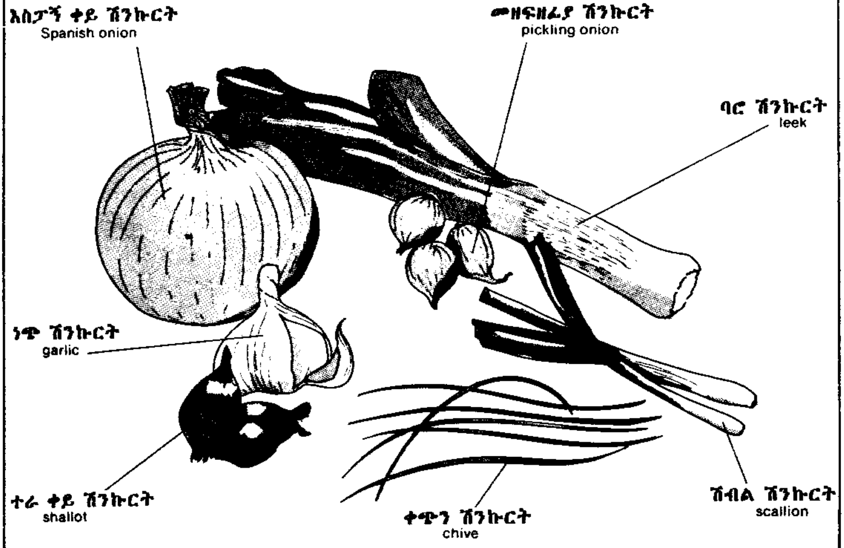

NO REPRODUCTION PERMITTED

ማእድ ተክሎች
vegetables

ድንች ማእድ ተክሎች
tuber vegetables

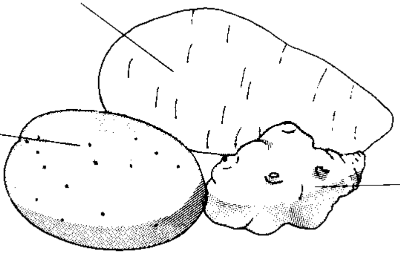

ስራስር ማእድ ተክሎች
root vegetables

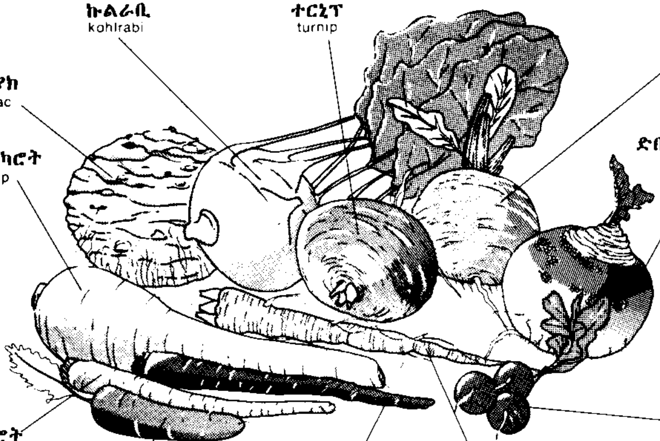

NO REPRODUCTION PERMITTED

ማእድ ተክሎች
vegetables

አገዳ ማእድ ተክሎች
stalk vegetables

ሩባርብ
rhubarb

ሰሪቲ
asparagus

ካርዶ
cardoon

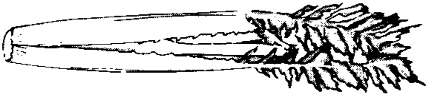

ፍሎሬንስ ፌኔል
Florence fennel

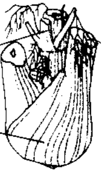

ሰለሪ
celery

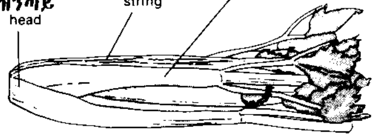

ስዊስ ቆስጣ
Swiss chard

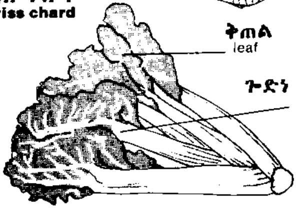

ዘር ማእድ ተክሎች
seed vegetables

ባቄላ
broad beans

ማኛ አተር
snow peas

አተር እሸት
green peas

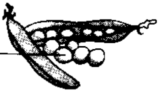

ምስር
lentils

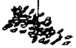

ብቃይ ባቄላ
bean sprouts

አኩሪ አተር
soybeans

ሽንብራ
chick peas

በቆሎ
corn

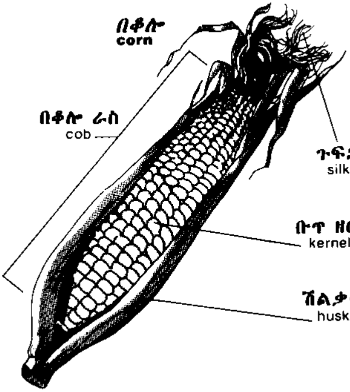

NO REPRODUCTION PERMITTED

የዱርና ኩትኩት የሀሩር ፍሬ

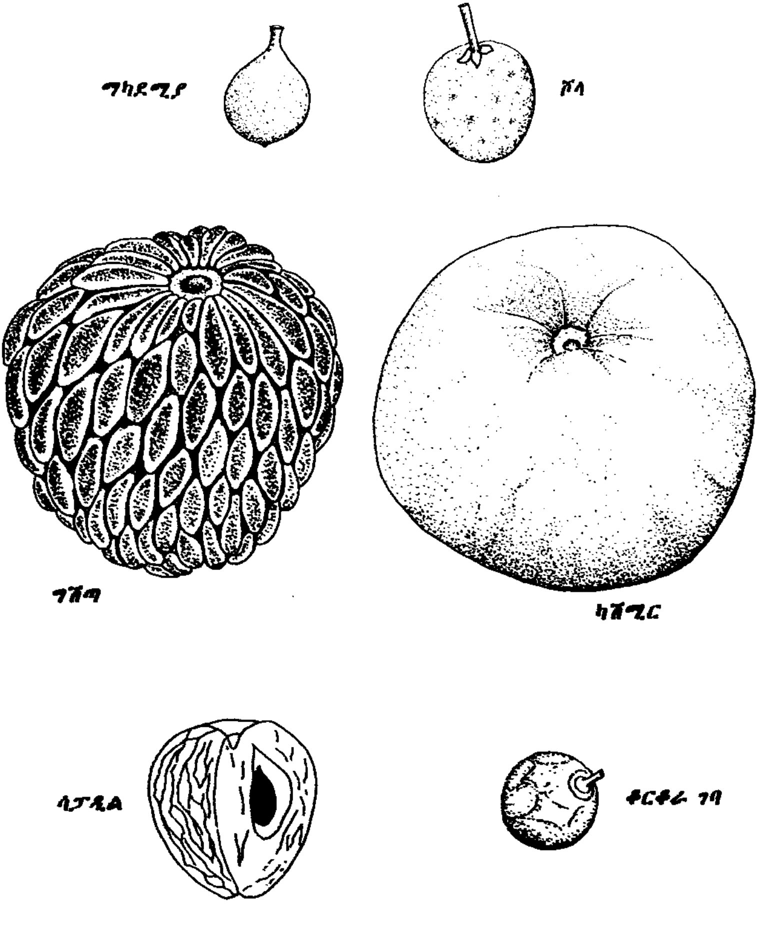

NO REPRODUCTION PERMITTED

የሽታና የቃና ተክሎች

ጦንጅት

አደስ

እንስላል

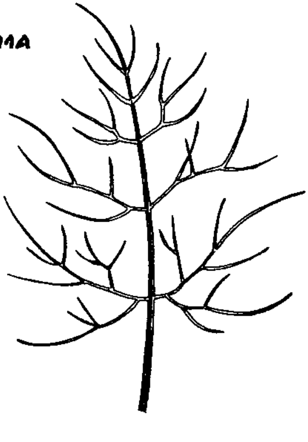

ጠጅ ሳር

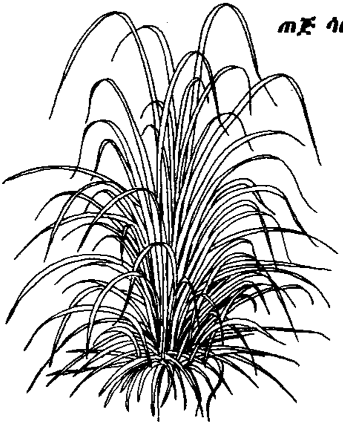

NO REPRODUCTION PERMITTED

ቅጠል ማእድ ተክል

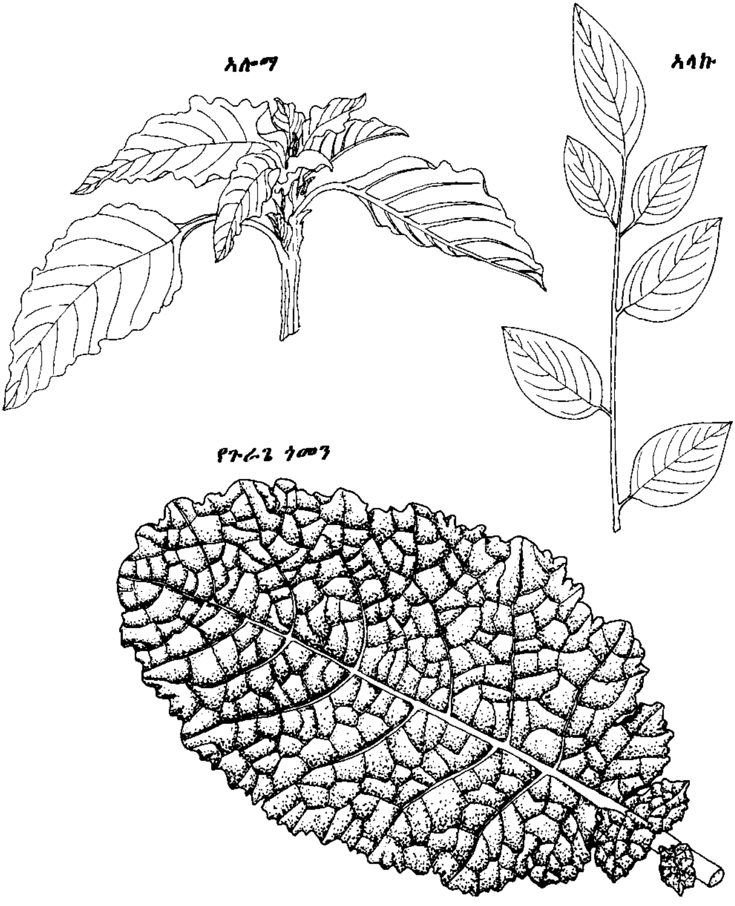

NO REPRODUCTION PERMITTED

ጠራፊ ተክል

NO REPRODUCTION PERMITTED

ቅመማቅመም

ሚጥሚጣ

እርድ

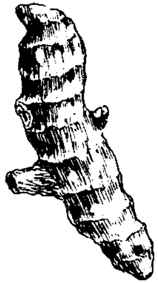

ዝንጅብል

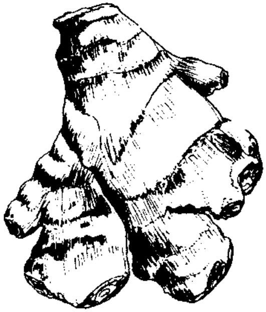

NO REPRODUCTION PERMITTED

ቅመማቅመም

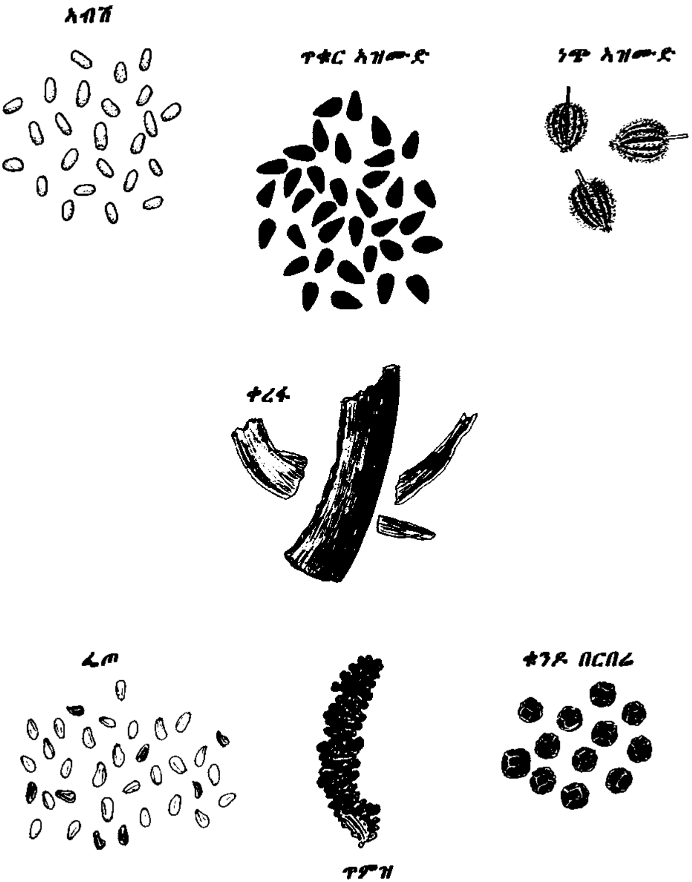

NO REPRODUCTION PERMITTED

ቅመማቅመም

ጌሾ

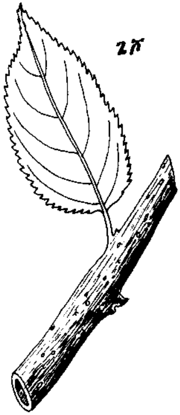

ጤናአዳም

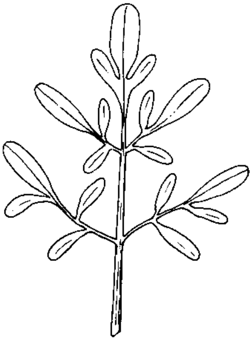

ገውዝ

ድንብላል

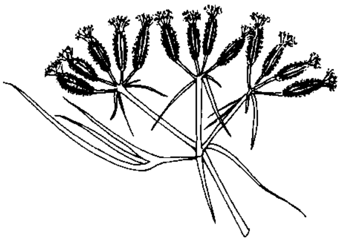

ከሙን

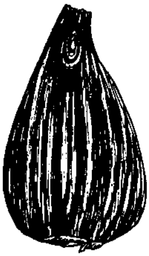

ኮረሪማ

NO REPRODUCTION PERMITTED

የሽታና የቃና ተክል

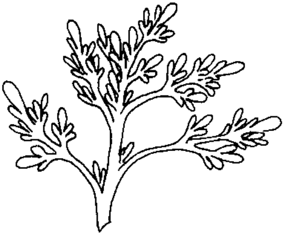

አሪቲ

ብርጉድ

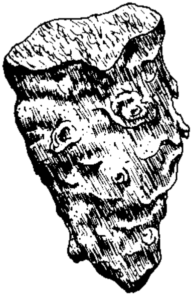

ቀበርቾ

እጣን

ከርቤ

ሉባንጃ

NO REPRODUCTION PERMITTED

ባህላዊ ኮሶ ትል ማስወገጃ

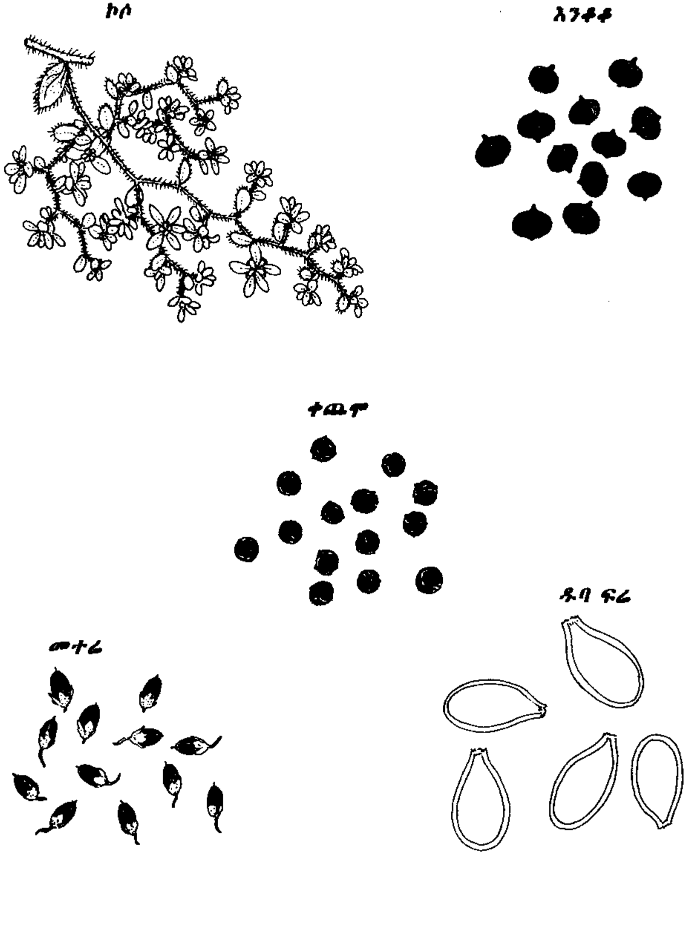

NO REPRODUCTION PERMITTED

ጣፋጭ አገዳ ተክል

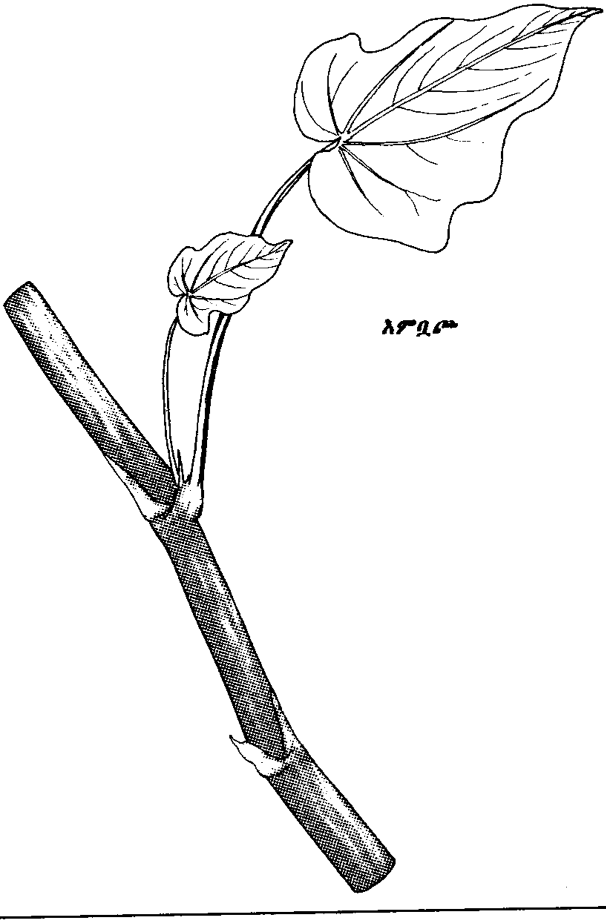

NO REPRODUCTION PERMITTED

ጣፋጭ አገዳ ተክል

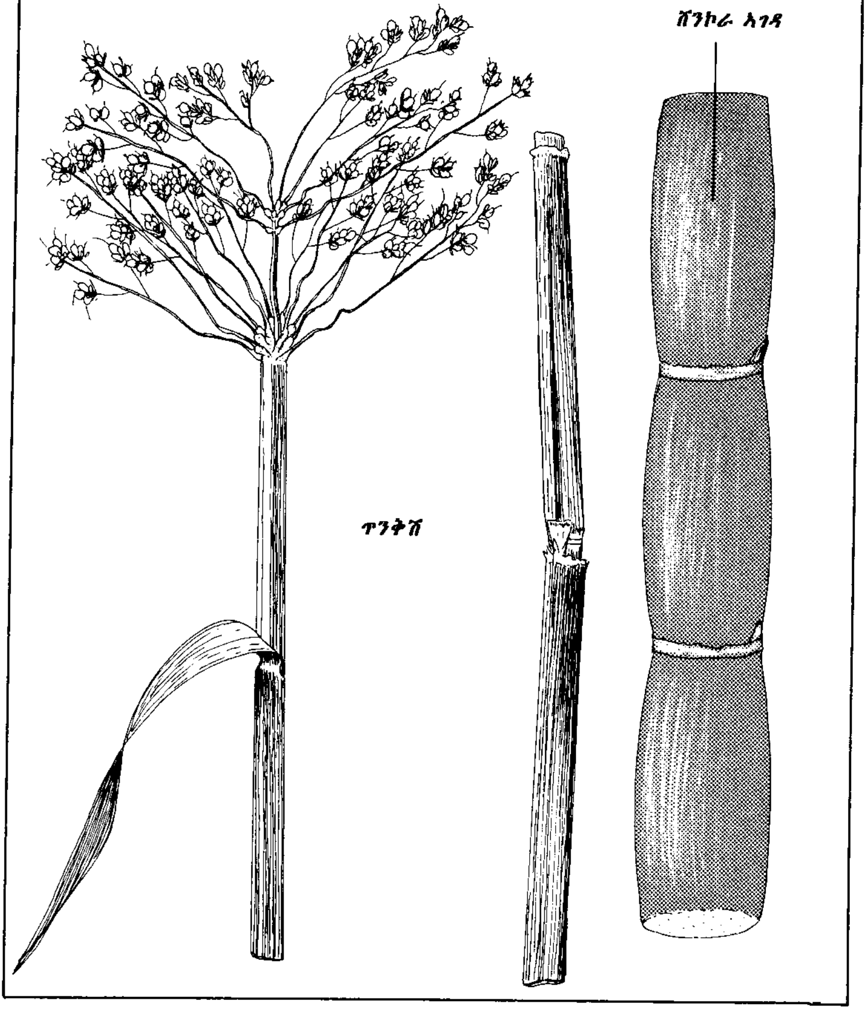

NO REPRODUCTION PERMITTED

የቅባት እህል

ሰሊጥ

የአበሻ ሱፍ

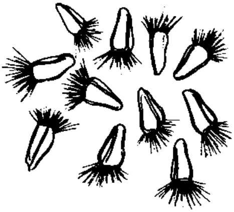

ኑግ

ጉሎ

የፈረንጅ ሱፍ

ጎመን ዘር

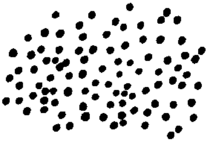

ተልባ

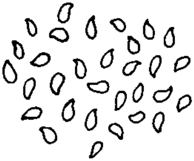

NO REPRODUCTION PERMITTED

ስራቸው የሚበላ እፅዋት

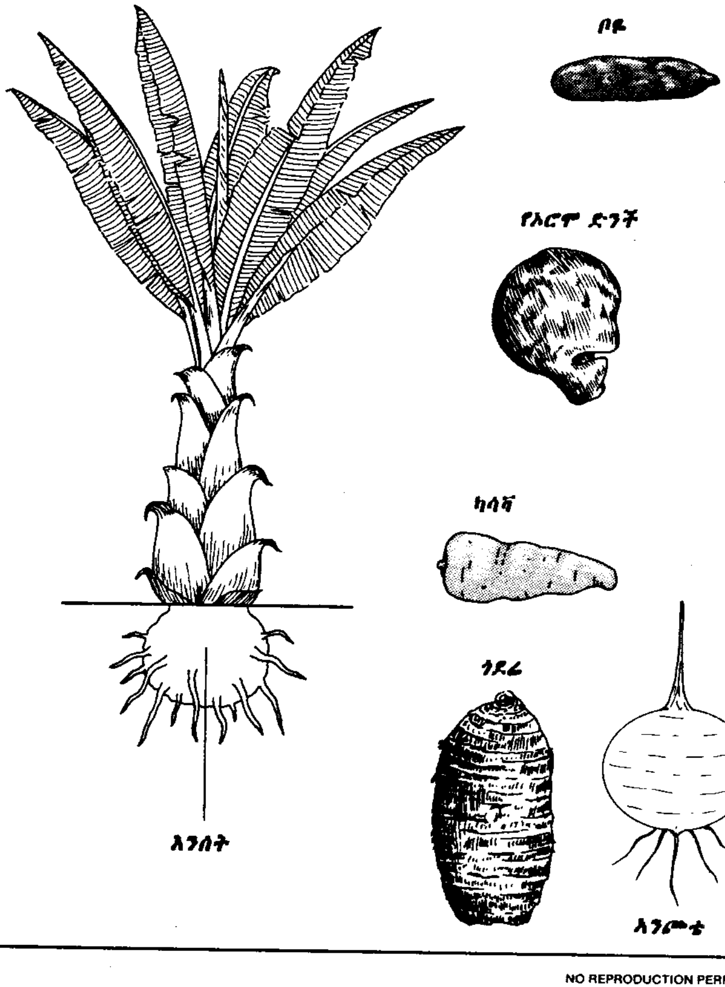

NO REPRODUCTION PERMITTED

የዱርና ኩትኩት የሃሩር ፍሬ

አምበሩት

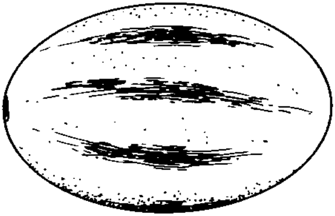

ዶቅማ

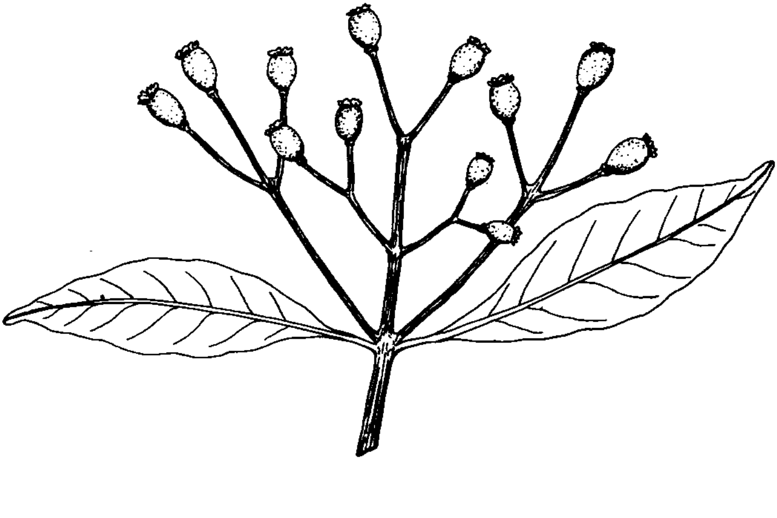

NO REPRODUCTION PERMITTED

የዱርና ኩትኩት የሃሩር ፍሬ

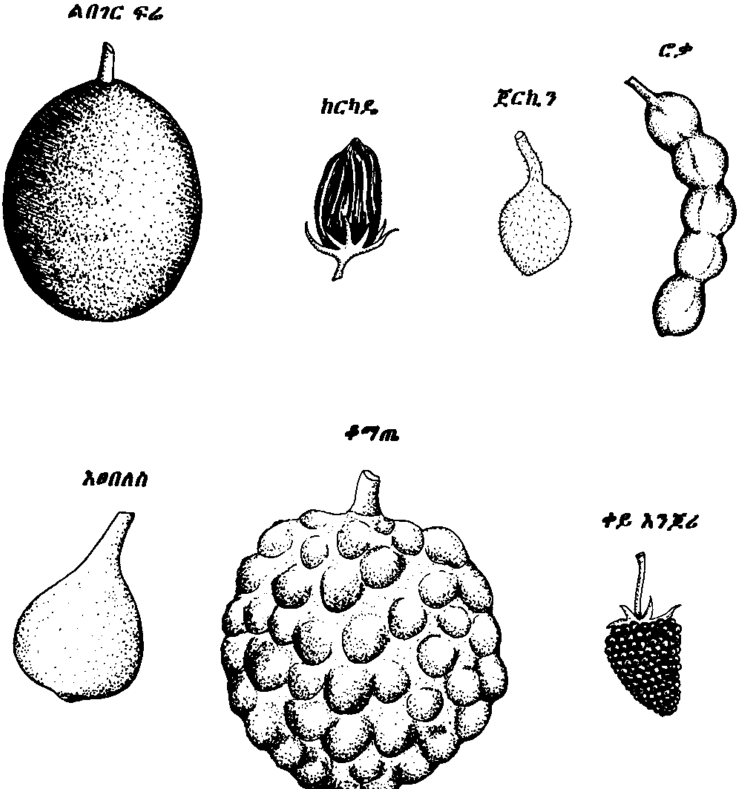

NO REPRODUCTION PERMITTED

የዱርና ኩትኩት የሃሩር ፍሬ

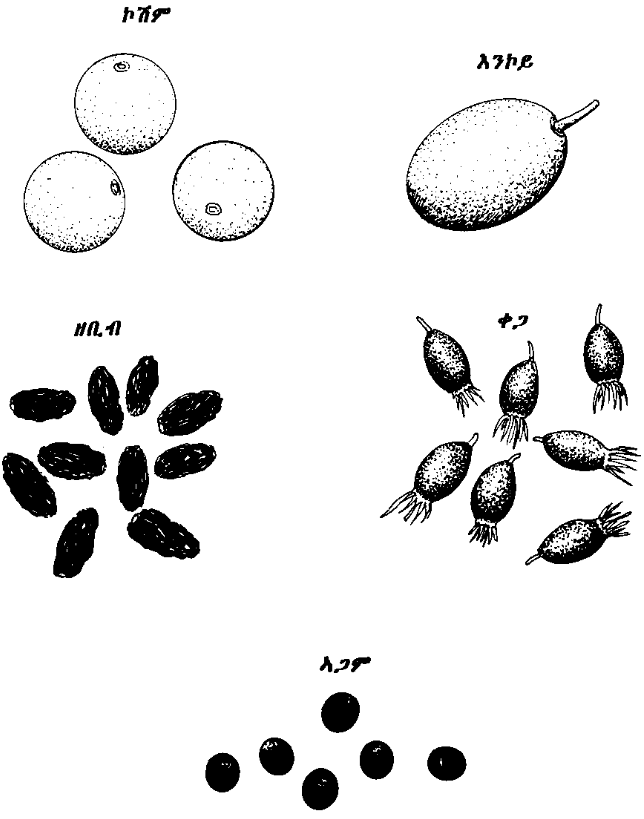

NO REPRODUCTION PERMITTED

ኮምጤ ፍሬ

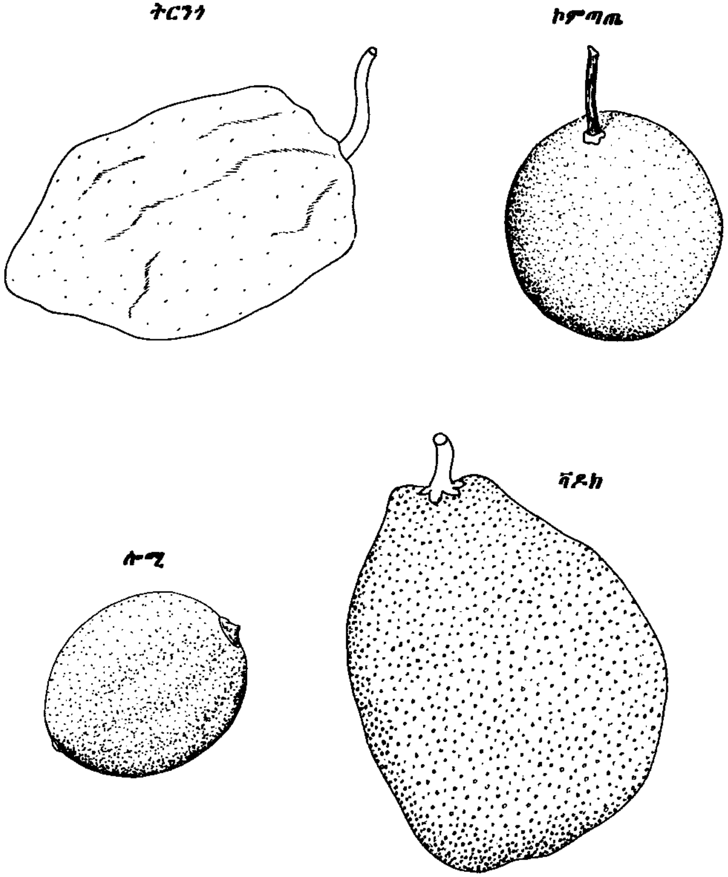

NO REPRODUCTION PERMITTED